

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

SAĞLIK VE GÜVENLİK HİZMETLERİ DEĞERLENDİRME RAPORU

2023

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü

2023 YILI SAĞLIK ve GÜVENLİK HİZMETLERİ
DEĞERLENDİRME RAPORU

İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi Daire Başkanlığı
İzleme ve Değerlendirme Şubesi
2024

SUNUŞ

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile okul ve kurumlarında, sunulan iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri her geçen gün genişleyen ekiplerimizle ve yepyeni bir anlayışla devam etmektedir. Okul ve kurumlarımızda sağlıklı ve güvenli çalışma ve eğitim ortamı oluşturmayı, öğretim süreçlerini bu yönde tesis etmeyi amaçlayan Bakanlığımız, sunulan hizmetlerin kalitesini uluslararası standartlara çıkarmak için çalışmaktadır. Kaliteyi artırırken temel hedeflerimizden birisi de çalışma hayatına hazırlanan geleceğimizin teminatı öğrencilerimizin iş sağlığı ve güvenliği kültürüyle yetişmesidir.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri kapsamında, Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile okul ve kurumlara ait risk değerlendirme ve acil durum planları yapılmakta, İlk Yardım Eğitimi Merkezlerimiz tarafından ilk yardım eğitimi programları düzenlenmekte, "Okulumda Sağlıklı Besleniyorum Programı" ile öğrencilerimizin evlerindeki gibi beslenerek sağlıklı ve güvenli bir şekilde yaşamaları sağlanmakta, "Okulda Diyabet Programı Eğitim Platformu" ile diyabetli öğrencilerimiz desteklenerek başta öğretmenlerimiz olmak üzere çalışanlarımıza verilen eğitimler devam etmektedir.

Bakanlığımız, iş sağlığı ve güvenli hizmetleri yanı sıra afet ve acil durumlar hakkında öğrenci, öğretmen ve velilere yönelik bilgilendirme, eğitim faaliyetleri düzenlenmektedir. Okul ve kurumlarımızda afet ve acil durum ekiplerinde görevlendirilen personele eğitimler verilmektedir. Bu alanda eğitim, seminer ve yarışmalar organize edilmekte, öğrenci, öğretmen ve çalışanlara yönelik ilk yardım, afet ve acil durumlar hakkında eğitimler verilerek, MEB Arama ve Kurtarma Birimi (AKUB) tarafından tatbikat ve uygulamalar gerçekleştirilmektedir.

"Asrın felaketi" olarak nitelenen 6 Şubat 2023'te yaşadığımız Kahramanmaraş merkezli depremlerdeki olağan üstü durum karşısında, milletimiz seferberlik anlayışı içerisinde üstün bir gayret ile müdahale gerçekleştirmişti. Bakanlığımız uhdesinde ilk dakikadan itibaren yürütülen çalışmalar, illerden bölgeye sevk edilen MEB Arama ve Kurtarma Birimleri (AKUB), uzman insan ve ekipman kapasitesi, süreç içerisinde alınan tedbirler ile maddi ve manevi destekler, yaralarımızın sarılmasına büyük ve önemli katkı sağlamıştır.

Ülkemiz ve Bakanlığımız açısından son derece hassas ve önemli olan bu çalışmalara katkı vermenin gururu ve mutluluğu içerisindeyiz. İş sağlığı ve güvenliği kültürünün oluşturulması için pek çok alanda faaliyet gösteren ve özveri ile çalışan bütün arkadaşlarıma minnettar olduğumu belirtmek isterim.

Bakanlığımız Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi Daire Başkanlığınca hazırlanan “2023 Yılı Sağlık ve Güvenlik Hizmetleri Değerlendirme Raporu” nun okul ve kurumlarımızda sağlıklı ve güvenli bir ortam oluşturulmasına katkı sağlayacağını düşünmekteyiz.

Ömür Fatih KARAKULLUKÇU
Destek Hizmetleri Genel Müdürü
İşveren Vekili

İÇİNDEKİLER

I. YÖNETİCİ ÖZETİ	5
II. GENEL BİLGİLER	7
A. AMAÇ, MİSYON VE VİZYON.....	7
B. İLKELER, POLİTİKA VE HEDEFLER.....	8
C. GÖREVLERİMİZ.....	10
D. TEŞKİLAT YAPISI	12
E. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HİZMETLERİNİN YÖNETİMİ	13
III. SUNULAN HİZMETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	14
A. İŞ EKİPMANLARININ PERİYODİK KONTROLLERİ	14
1. Asansör Sistemi Periyodik Kontrolleri.....	14
2. Diğer İş Ekipmanlarının Periyodik Kontrolleri	15
B. İŞYERİ ORTAM ÖLÇÜMLERİ	17
C. EĞİTİMLER.....	18
Ç. TATBİKATLAR.....	21
D. SIFIR ATIK PROJESİ VE KİMYASAL ATIKLARIN BERTARAFI	22
E. DENETİM, REHBERLİK VE GÖZETİM FAALİYETLERİ.....	24
F. SAĞLIK GÖZETİMİ VE OKUL SAĞLIĞI FAALİYETLERİ.....	25
G. PROJELER VE ETKİNLİKLER	29
H. ÖĞRETMENEVİ VE ASO'LARIN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ DENETİMLERİ.....	30
I. PANSİYONLU OKULLARIN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ DENETİMLERİ	31
İ. DİĞER YAPILAN FAALİYETLER	33

I. YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu raporun amacı Millî Eğitim Bakanlığı bünyesindeki birimlerde İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi Daire Başkanlığı Kurullarının çalışmalarını değerlendirmek üzere, 2023 yılına ait çalışmalardan elde edilen tecrübe ile ertesi yılın çalışma programında yer alacak hususları belirlemektir.

Ayrıca bu rapor İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi Daire Başkanlığı Kurullarının iş sağlığı ve güvenliği (İSG) çalışmalarını değerlendirmeyi kapsamaktadır.

İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi Daire Başkanlığı uygulamaları, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile yürürlüğe giren “İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde geçerlidir. İş kazası konularında 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu geçerlidir.

Bu rapor İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi Daire Başkanlığı bünyesinde faaliyet gösteren İzleme ve Değerlendirme Birimi Koordinatörlüğü tarafından hazırlanmıştır. Raporda, Bakanlığımıza bağlı 60.488 resmi okul ve kurumda görev yapmakta olan yaklaşık 1,2 milyon çalışan ve 19 milyon öğrenciye sunulan İSG hizmetleri ile iş sağlığı ve güvenliği kültürü açısından farkındalığı artırmak amacıyla düzenlenen etkinliklerin istatistik bilgileri yer almaktadır.

Bakanlığımıza bağlı 17.494 okulun kalorifer kazanının, 9.819 okulun paratoner tesisatının, 5.448 okulun jeneratörü, 20.160 okulun elektrik tesisatının, 4.599 okulda bulunan makine ve tezgâh takımının, 13.185 okuldaki yangın tesisatının, 14.718 okuldaki akışkan tesisatları ile 3.509 okulda bulunan kompresörün periyodik kontrollerinin yapılarak raporlandırılmıştır. Ayrıca periyodik kontrolleri yaptırılan 13.590 okul/kurumdaki insan/yük asansörlerinden 3.100’ünün kırmızı, 5.706’sının mavi, 3.767’sinin yeşil etiketli olduğu tespit edilmiştir.

Bakanlığımız İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analiz Laboratuvarı tarafından çeşitli illerde okulların, özellikle mesleki ve teknik anadolu liselerinin çalışma ve atölye ortamlarında ölçümler yapılmaktadır. Bu kapsamda 35 okulda ortam ölçümleri yapılarak raporlandırılmıştır.

Tespit edilen uygunsuzluklara göre ve standart eğitim planına göre çalışanlara genel iş güvenliği kurallarını ve kazalardan nasıl korunacaklarını öğretmek, alınacak tedbirler hakkında bilinçlendirmek, daha güvenli bir iş ortamında çalışmayı hedeflemek amacıyla eğitimler düzenlenmiştir. 292.913 çalışana temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimi, 142.606 çalışana ilk yardımcı eğitimi ve 591.764 çırak/öğrenciye atölye ve işletmelerdeki çalışma ortamlarının risk ve tehlikelerine karşı iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri verilmiştir.

Personel ve öğrencilere sivil savunmanın önemi, tanım ve tedbirleri ile ikaz ve alarm işaretleri, kimyasal, biyolojik, radyolojik, nükleer (KBRN) ve benzeri silahların etkileri, bunlara karşı korunma önlemleri, gizleme ve karartma, alarm işaretleri konularında planlı bir şekilde eğitim verilmiştir. Okul/Kurum ve dersliklerin boşaltılarak sığınaklarda, sığınma yerlerinde toplanmalarını sağlamak amacıyla tatbikatlar düzenlenmiştir. 10.212.414 öğrenci ve personel tahliye tatbikatına katılmış, 10.679.516 öğrenci ve personel ise ikaz/alarm tatbikatına katılmıştır.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı birimleri ile okul ve kurumlarda; 2018 yılından bu yana yürütülen “Sıfır Atık Projesi” kapsamında yönetim sistemini kurarak işleten Bakanlığımıza bağlı resmi ve özel 74.457 okul/kurumdan, 36.400’ü; Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi almıştır.

Ayrıca 3.124 okulun laboratuvarlarında bulunan ve kullanım süresi geçmiş olan kimyasal maddeler ile diğer kimyasal atıkların tespit yapılarak, lisanslı firmalar vasıtasıyla 228.578 kg. ve 39.811 lt kimyasal atık toplanmış ve bertaraf edilmiştir. 28 bin ton ücretsiz ders kitapları ve yardımcı kaynak kitapları ile atık kâğıtlar geri dönüşüme kazandırılmıştır.

Denetim, Rehberlik ve Gözetim Faaliyetleri kapsamında 22.090 okul/kurum denetlenerek tespit edilen 48.888 uygunsuzluk raporlanmıştır. 21.483 okul/kurum periyodik olarak ziyaret edilerek ortam gözetimi, 3.259 özel okul/yurda ise rehberlik ve gözetim yapılmıştır. Ayrıca 85.572 okul servisinin iş sağlığı ve güvenliği açısından denetimleri yapılmıştır.

Öğrenci ve çalışanların maruz kaldığı kazalar, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu çerçevesinde değerlendirilerek, 2.280 çalışan ve öğrenci kazasına ilişkin kök sebep analizleri ile 139 ramak kala olaya karşı risk analizleri yapılmıştır.

Çalışanların işe girişlerinde yapacakları işe uygun olduğunu belirten sağlık raporu alınır. Yapılan işin özelliğine göre, işin devamı süresince 78.482 çalışanın sağlık durumları kontrolü için işe giriş periyodik muayenesi, "Okulda Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi Programı" çerçevesinde ise Bakanlığımıza bağlı resmi 20.286 okulda içme suyu analizleri yaptırılmıştır.

Okulumda Sağlıklı Besleniyorum Programı kapsamında; 1.280.154 öğrenci, 133.381 öğretmen/çalışan ile 379.352 veliye farkındalık eğitimi verilmiştir.

"Eğitim Kurumlarında Hijyen Şartlarının Geliştirilmesi ve Kontrolü İş Birliği Protokolü" kapsamında Okulum Temiz belgesi için başvuru yapan 22.670 okulun belgesi yenilenmiştir.

Bakanlığımız 2020/8 Sayılı Okul Kantinlerinde Satılacak Gıdalar ve Eğitim Kurumlarındaki Gıda İşletmelerinin Hijyen Yönünden Denetlenmesi Genelgesi kapsamında 30.120 okul/kurumdaki kantin/yemekhane denetlenmiş, 7.078 kantin/yemekhane uyarılmış ve 19 kantin/yemekhane kapatılmıştır.

İş sağlığı ve güvenliği kültürünün geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla, 4.878 kurum ve kuruluşla iş birliği, 3.612 kurum ve kuruluşlar projeler yapılarak, 14.953 adet konferans, panel, seminer, etkinlik vb. çalışmalar düzenlenmiştir.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerinde incelenmesi, yönlendirilmesi ve gerekli koordinasyonun sağlanması amacıyla 502 öğretmenevi sağlık ve güvenlik koşulları kapsamında denetlenerek 12 parametrede toplam 11.348 uygunsuzluk tespit edilmiştir.

Bakanlığımız 2018/8 sayılı Pansiyonlu Okul Denetimleri Genelgesi kapsamında 2.774 pansiyonlu okul sağlık ve güvenlik koşulları kapsamında denetlenmiş toplam 57.238 uygunsuzluk tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: iş güvenliği, iş sağlığı ve güvenliği, iş kazası, meslek hastalığı, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, iş sağlığı ve güvenliği eğitimi, periyodik kontrol, iş hijyeni, okul sağlığı, diyabet, okulum temiz, yönetim sistemi, çevre, sıfır atık

II. GENEL BİLGİLER

A. AMAÇ, MİSYON VE VİZYON

Amacımız

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile okul ve kurumlarındaki; öğrenci, stajyer, çırak ve çalışanların, çalışma ortamından veya dışarıdan gelecek tehlike ve risklerden korunmaları için iş sağlığı ve güvenliği politikalarının kurumsal kültür haline getirilmesini sağlamaktır.

Misyonumuz

Bakanlığımızın çalışma ortamlarının sağlık ve güvenlik açısından en iyi koşullara ulaşması için yasal, bilimsel ve etik kriterlere göre İSG hizmetlerinin sunulması, izlenmesi, değerlendirilmesi, planlama ve koordinasyonun sağlanması ile rehberlik, denetim, gözetim faaliyetlerinin yürütülmesini sağlamak.

Vizyonumuz

Teknolojinin sunduğu tüm imkânlarla donatılmış, çağdaş ve bilimsel gelişmeler ışığında, günün değişen ve gelişen şartlarına göre en iyi şekilde plânlamayı gerçekleştiren, proaktif bir yaklaşımla alanında uzmanlaşmış yenilikçi personeliyle etkin, verimli ve örnek bir hizmet birimi olmaktır.

B. İLKELER, POLİTİKA VE HEDEFLER

İlkelerimiz

Bakanlığımız;

- Kurumsal kültürün geliştirilmesine katkı sunmak,
- İnsan kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde hizmet sağlamasına etken olmak,
- Fiziki ve sosyal çalışma ortamlarını bilimsel ve etik kriterlere uygun olarak iyileştirmek,
- Bilgi ve verilerin gizliliğinin korunmasına hizmet etmek,
- Maddi kaynaklarının ekonomik kullanımına etki etmek,
- Stratejik ve güvenlik plânlarının gizliliğinin korunmasına katkı sunmak,
- Maddi ve organizasyon yapısının geliştirilmesine hizmet etmek,
- Çalışanların aktif katılımı ile kriz yönetimine çözümler getirerek zararların azaltılmasını sağlamak,

Temel ilkelerimizdir.

Politikamız

- Ulusal ve Uluslararası yönetim sistemleri standartlarının gereklerini yerine getirerek çalışanlarımızın memnuniyetlerini artırmak,
- İş sağlığı ve güvenliği kültürünün yaygınlaştırılması için çalışanların sürekli eğitimini sağlamak,
- Hizmetlerimizi yasal ve diğer şartlara uygun olarak yürütmek,
- Sunulan hizmetlerin; izlenmesi, değerlendirilmesi, planlama ve koordinasyonun sağlanması ile rehberlik, denetim, gözetim faaliyetlerinin yürütülmesini sağlamak,
- Çalışanlarımız arasında güven ortamını sağlayarak, her türlü veri ve bilgileri gizlilik esası içerisinde korumak,
- Bilim ve teknolojiye gelişmeleri takip etmek, yenilikçi yaklaşımları uygulamalara yansıtma,
- Çalışanlarımızın sağlığı ve güvenliğini temel alarak, tehditlere karşı stratejiler geliştirmek,
- Kaynakları etkin ve verimli kullanarak faaliyetler gerçekleştirmek,
- Çalışma ortamlarının sürekli iyileştirilmesine katkı sunmak.

Hedeflerimiz

- Hizmet Birimi faaliyetlerinde görev alan TS ISO 45001:2018 Tetkik Görevlisi sayısını arttırmak,
- Hizmet Birimi faaliyetlerinde görev alan Onaylı TS EN ISO 9001:2015 Tetkik Görevlisi sayısını arttırmak,
- Yönetim sistemi belgelendirme (ISO 45001 kapsamında) faaliyetlerinin akreditasyon sürecinin Türk Akreditasyon Kurumuna (TÜRKAK) ön denetim başvurusunu yapmak,
- İlk yardım eğitici eğitimine katılan katılımcı sayısını artırmak,
- Bakanlığımız merkez teşkilatında görev yapan personellerin periyodik sağlık muayenelerini takip etmek,
- Ortam ölçümü yapılan okul/kurum sayısını bir önceki yıla göre %20 arttırmak,
- Ortam ölçümlerinde %95 oranında okul yönetimi memnuniyetini sağlamak,
- Kişisel toz maruziyet ölçüm parametresini Laboratuvar kapsamına dâhil etmek,
- İş Ekipmanları Periyodik Kontrollerini yapmaya yetkili %10 uzman yetiştirmek,
- Bakanlık çalışanlarına Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerini sürdürmek,
- Bakanlık merkez teşkilatı birimlerinde ki destek elemanı/acil durum ekiplerinde yer alan çalışanların eğitimlerini sürdürmek,
- Millî Eğitim Bakanlığı Arama Kurtarma Birliği (MEB AKUB) Ekiplerinin sayısını arttırmak,
- Bakanlık merkez ve taşra teşkilatında bir önceki yıla göre içerisinde yaşanan kaza sayısının %10 oranında azaltmak,
- Okul Sağlığı Hizmetlerinde Denetim Komisyonunda yer alan denetçi sayısını arttırmak,
- Okul güvenliği bilgilendirme eğitimlerini sürdürmek,
- Okullarda egzersiz faaliyetlerinin ve fiziksel okuryazarlık etkinliklerinin geliştirilmesi amacıyla spor kültürünün geliştirilerek yaygınlaştırmak,
- Okulumda Sağlıklı Besleniyorum Programı kapsamında verilen eğitimlerini sürdürmektir.

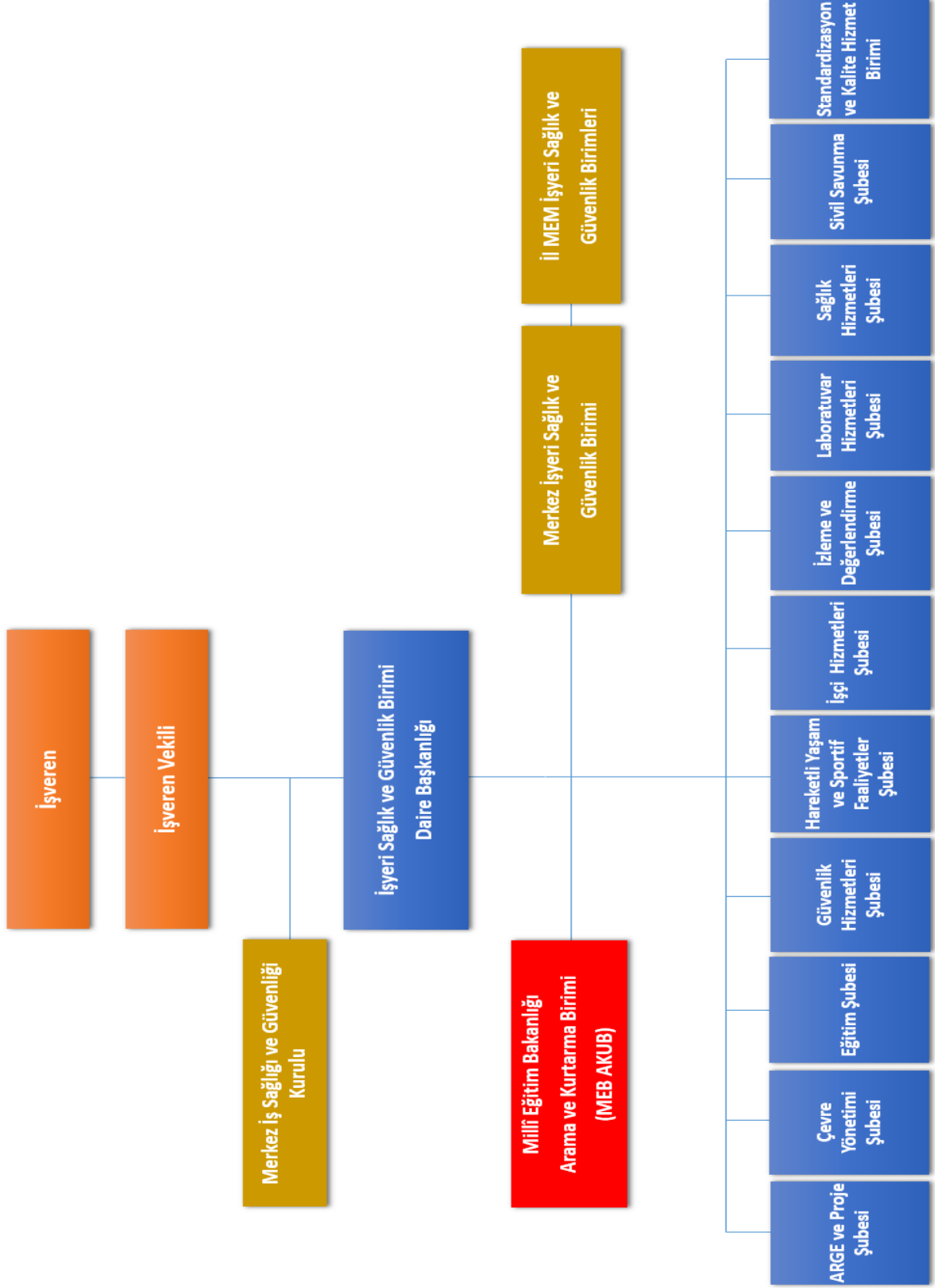
C. GÖREVLERİMİZ

1. Bakanlığımız merkez teşkilatındaki bina ve eklentiler dâhil olmak üzere, çalışanları koruyucu, önleyici ve düzeltici faaliyeti kapsayacak şekilde, çalışma ortamı gözetimi konusunda; rehberlik yapmak, öneriler hazırlayarak işveren/işveren vekilinin onayına sunmak ve gerekli planlamaları yapmak,
2. Kaza, yangın, doğal afet ve bunun gibi acil müdahale gerektiren durumların belirlenmesi, acil durum planının hazırlanması, ilkyardım ve acil müdahale bakımından yapılması gereken uygulamaların organizasyonu ile ilgili diğer birim, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak,
3. Yıllık çalışma planı, yıllık değerlendirme raporu, çalışma ortamının gözetimi, çalışanların sağlık gözetimi, iş kazası ve meslek hastalığı ile iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin bilgileri ve çalışma sonuçlarını kayıt altına almak,
4. Çalışan ve öğrencilerin sağlığı ve güvenliği açısından istatistik verileri, raporları ve işveren/işveren vekilinin ihtiyaç duyacağı diğer veriler ile güncel kayıtları tutmak,
5. Bakanlığımız merkez ve merkeze bağlı taşra teşkilatı birimlerindeki çalışanlara sunulması gereken işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen mevzuatlar çerçevesinde görevlendirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak, işveren/işveren vekili onayına müteakip İSG-Kâtip/EK-5/B onayı iş ve işlemlerini yürütmek,
6. İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analiz Laboratuvarı ile İş Ekipmanları Periyodik Kontrol Laboratuvarının kurulması, standartlar dâhilinde işletilmesi, sistemin geliştirilmesi, gelişen ve değişen şartlara göre akreditasyonunun sağlanması iş ve işlemlerini yapmak,
7. Ulusal ve uluslararası standartlar ile mer'î mevzuat hükümlerinin belirlediği esaslara göre sunulan hizmetlerin Belgelendirme Hizmetleri Yönergesi kapsamında "Yönetim Sistemi Belgelendirme" faaliyetlerini yürütmek, geliştirmek, sürekliliğini ve akreditasyon iş ve işlemlerini sağlamak,
8. Sunulan hizmetler konusunda; araştırma, geliştirme, eğitim ve proje ile protokol çalışmalarını yapmak ve yürütülmesini sağlamak,
9. Bakanlığımız İSG uygulamalarının etkin ve verimli olarak düzenlenmesi, geliştirilmesi ve sürdürülmesi için yetkili birimlerle mevzuat çalışmaları yapmak, hukuki ve idari açıdan Bakanlık görüşlerine esas bilgi paylaşımlarını sağlamak,
10. Bakanlığımız taşra teşkilatı ile okul ve kurumlardaki sağlık ve güvenlik uygulamalarının; yerinde gözlenmesi, değerlendirilmesi ve izlenmesi sonucunda oluşturulan raporları Bakanlık Makamına sunmak,
11. Öğrenci ve çalışanların sağlık ve güvenliği ile çalışma çevresini tehdit edecek atıkların Çevre Yönetim Sistemi çerçevesinde değerlendirilerek "Atık Yönetimi" kapsamında iş ve işlemleri yürütmek,
12. Okul çağındaki bütün çocukların; bedenlen, ruhen ve sosyal yönden tam bir iyilik halinde olmasının sağlanması ve sürdürülmesi, sağlıklı bir çevrede gelişimi, ailelerin ve toplumun sağlık düzeyinin yükseltilmesine yönelik Okul Sağlığı Hizmetleri kapsamında iş ve işlemlerini yürütmek,
13. Okul Sağlığı Hemşirelerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge kapsamında Okul Sağlığı Hemşireleri hizmet sunumuna yönelik iş ve işlemleri yürütmek,
14. İş güvenliği uzmanları ile işyeri hekimleri ve diğer sağlık personellerinin, teknik ve idari personellerin, ilkyardımcı ve yangın eğitimcilerin güncel mevzuat ve diğer teknik gelişmeleri yakından takip etmeleri amacına yönelik uygulamaların geliştirilmesi amacıyla merkezi hizmet içi eğitimler düzenlemek,
15. İklim değişikliği, çevre yönetimi, güvenilir gıdaya erişim, sağlıklı beslenme şartlarının geliştirilmesine yönelik Bakanlıklarla iş birliği içerisinde proje ve programları Bakanlığımız adına yürütmek,
16. Bakanlığımız 2021/13 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Genelgesi kapsamında afet ve acil durum hizmetlerine yönelik iş ve işlemleri yürütmek,
17. Ülkemizde meydana gelebilecek acil durum, afet ve olağan dışı durumlarda müdahale ekiplerine etkin ve hızlı destek sağlamak amacıyla, Bakanlık merkez ve il millî eğitim müdürlüklerinde oluşturulan MEB

- AKUB ekiplerinin koordinasyonu ile çalışan, öğrenci ve velilere yönelik düzenlenecek afet ve acil durum farkındalık eğitimlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak,
18. Bakanlığımız 2014/16 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği ve 2020/3 sayılı İlk Yardım Eğitim Hizmetleri Genelgesi kapsamında İlk Yardım Eğitici Eğitim Merkezi ve İlk Yardım Eğitim Merkezlerine ait iş ve işlemleri yürütmek,
 19. Bakanlık İlk yardım eğitici eğitimi merkezi olarak ilk yardım eğitim merkezlerinin eğitmen ihtiyacını karşılamak,
 20. Öğrenci ve çalışanların sağlık ve güvenliği ile eğitim ve öğretim ortamlarının güvenli hale getirilmesi amacıyla çalışmalar yürütmek ve diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak,
 21. Eğitim süreçlerinin güvenliğine ilişkin olarak öğrencilerimizin her türlü suç ve zararlı alışkanlıklardan uzak tutulması ile korunmasına yönelik ilgili Bakanlıkların iş birliği ve koordinasyonunda, çocuklarımızın bedensel, zihinsel, duygusal, sosyal ve ahlaki yönden sağlıklı bireyler olarak güvenli ortamlarda eğitim almalarına katkı sağlamak,
 22. İlgili kurumlar ile koordineli olarak, özel güvenlik görevlilerinin eğitimlerini düzenlemek, eğitim sonunda etki analizi yapmak ve değerlendirme sonucunda gerekli tedbirleri almak,
 23. İş sağlığı ve güvenliği kapsamında, risk tabanlı mali ihtiyaçların tespitini ve süreçlerin yönetimini sağlamak,
 24. Okul servis şoförlerinin iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin il işyeri sağlık ve güvenlik birimleri ve halk eğitim merkezleri ile koordineli bir biçimde düzenlenmesini sağlamak ve istatistikî verileri tutmak,
 25. Öğrencileri dijital bağımlılıktan uzaklaştırmaya yönelik (doğayı sevme, doğal beceriler geliştirme ve acil durumlarda güvenli davranışlar kazanması vb.) etkinliklerin yürütülmesi amacıyla, okullarda oluşturulan afete hazırlık kulübü, çevre koruma kulübü, sağlık ve güvenlik kulübü gibi kulüpler vasıtasıyla etkin ve faydalı faaliyetler gerçekleştirmektir.

D. TEŞKİLAT YAPISI

E. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HİZMETLERİNİN YÖNETİMİ

III. SUNULAN HİZMETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. İŞ EKİPMANLARININ PERİYODİK KONTROLLERİ

Okul ve kurumlarımızda yaşanan birçok kaza; tesis, tesisatlar ve iş ekipmanlarının periyodik kontrollerinin yapılmamasından kaynaklanmaktadır. Bu kazalarda ciddi mal ve can kaybı yaşanmaktadır. Bu kazaların önlenmesi için yasal zorunluluk olan iş ekipmanlarının periyodik kontrollerinin zamanında, özel cihazlarla, özel eğitim almış yetkili uzmanlarca yapılması gerekmektedir.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile okul ve kurumlarındaki; her türlü yapı, tesis, tesisat, makine, ekipmanlar ve aletlerin güvenli çalışma şartlarının sağlamak üzere; 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği ve 2014/16 sayılı Bakanlığımız Genelgesi gereğince; Bakanlığımız taşra teşkilatı İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimlerinde makine, elektrik ve metal lisansında toplam 225 uzman eğitim alarak belgelendirilmiş ve İş Ekipmanı Periyodik Kontrol Uzmanı (PKU) olarak görevlendirilmiştir.

1. Asansör Sistemi Periyodik Kontrolleri

2023 yılında yapılan kontrollerde, 13.590 okul/kurumda bulunan insan/yük asansörünün periyodik kontrollerinin yaptırıldığı tespit edilmiştir.

 3.100 asansör kırmızı etiketli

 5.706 asansör mavi etiketli

 3.767 asansör yeşil etiketli

Okul ve kurumlarda bulunan insan/yük asansör sistemlerinin son 3 yılda yapılan periyodik kontrollerine ait veriler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

	İnsan/Yük Asansör Sistemi Olan Okul/Kurum Sayısı	İnsan/Yük Asansörü Periyodik Kontrolleri Yaptırılmış Okul/Kurum Sayısı (kırmızı etiketli)	İnsan/Yük Asansörü Periyodik Kontrolleri Yaptırılmış Okul/Kurum Sayısı (mavi etiketli)	İnsan/Yük Asansörü Periyodik Kontrolleri Yaptırılmış Okul/Kurum Sayısı (yeşil etiketli)
2021	14.516	3.122	3.392	2.950
2022	14.730	3.355	5.223	3.884
2023	13.590	3.100	5.706	3.767

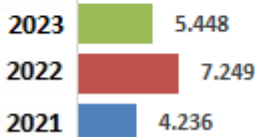
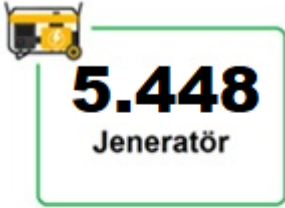
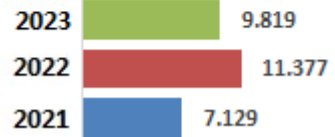
Okul ve kurumlarda bulunan insan/yük asansör sistemlerine ait yapılan son 3 yıllık periyodik kontroller tablosu

2. Diğer İş Ekipmanlarının Periyodik Kontrolleri

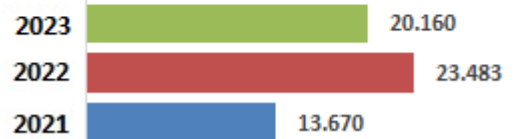
Kalorifer kazanı ısıtma amacıyla çalışan bir iş ekipmanıdır. Kazan içindeki suyun ısınması ve bu sayede sıcak suyun borular aracılığıyla tüm yapıyı dolaşarak ısıtması kalorifer kazanının işleyiş prensibidir. Kalorifer kazanlarının randımanlı çalışması, çevreye zarar vermemesi, tasarruf sağlaması, düzgün ısı sağlaması, daha az enerji harcaması gibi etkenleri sağlanması önemlidir. Bu nedenle kalorifer kazanlarının düzenli aralıklarla kontrolü ve bakımı yapılması gerekir. Periyodik kontrol, yasalarla düzenlenmiş ve mecburi yapılması gereken bir uygulamadır. Bu kapsamda, Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda aktif olarak kullanılmakta olan 17.494 kalorifer kazanının periyodik kontrolü yapılmıştır. Mevcut yönetmelikler doğrultusunda, kalorifer kazanı ve basınçlı kapların yılda bir kez periyodik bakım, kontrol ve testleri yapılmaktadır.

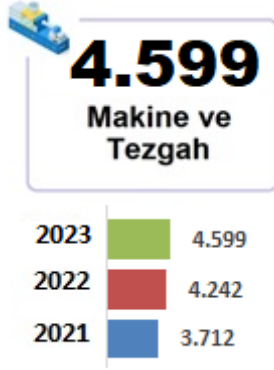
Havadaki elektrik yükünün toprağa aktarılmasını sağlayan iletken metal çubuklar olarak bilinen paratonerler, genellikle yıldırımdan korunmak için kullanılmaktadır. Paratonerlerin kullanılması ile birlikte yıldırım düşmesi sonucu oluşacak can ve mal kayıpları önlenir. Bu kapsamda, periyodik kontrol uzmanları tarafından 2023 yılında 9.819 okul ve kurumda paratoner tesisatı periyodik kontrolü yapılmıştır. İş Ekipmanlarının kullanımında Sağlık Güvenlik Şartları Yönetmeliği ve Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliğine göre; yılda bir kez periyodik kontrolleri yapılmaktadır.

Mekanik enerjiyi elektrik enerjisine dönüştüren bir elektrik üretici olan jeneratör, şebeke enerjisi kesildiğinde veya hiç elektrik enerjisi olmadığında, kısa sürede devreye girerek bağlı olduğu yüklere elektrik enerjisi sağlar. Binaların, tesislerin yedek enerji kaynağı olarak kullanılırlar. Bu kapsamda 2023 yılında jeneratör sistemi olan 5.448 okul ve kurumda periyodik kontroller yapılmıştır. İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği'ne göre yılda en az 1 defa jeneratör periyodik kontrolleri yapılmaktadır.

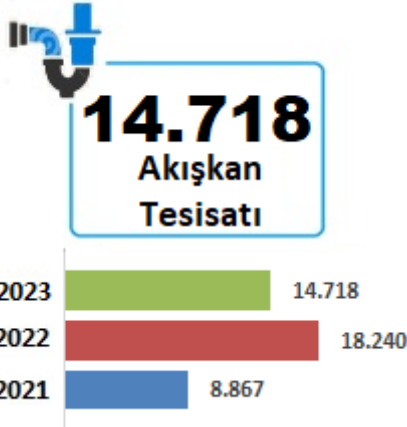
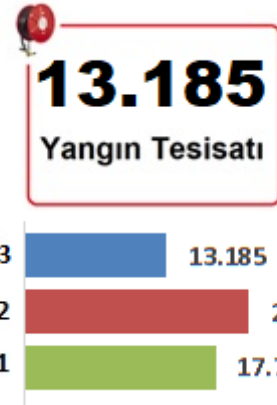
Elektrik tesisatlarındaki hatalar ve kusurlar okul ve kurumlarda en önemli tehlike kaynaklarından birisini oluşturmaktadır. Elektrik tesisatının uygun şekilde kurulmaması, işletilmemesi, bakım ve kontrollerin gerçekleştirilmemesi nedeniyle çok sayıda yaralanmalı ve ölümlü olay meydana gelmektedir. Okul ve kurumlarda elektrik tesisatlarından dolayı meydana gelebilecek tehlikelerin önlenmesi için 2023 yılında 20.160 okul ve kurumun elektrik tesisatının periyodik kontrolleri yapılmıştır. İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği'ne göre yılda en az 1 defa elektrik tesisatlarının periyodik kontrolleri yapılması gerekmektedir.

Okullarda kullanılmakta olan makine ve tezgâhların 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanununa göre kontrollerinin yaptırılması gerekmektedir. İş ekipmanları; iş sağlığı ve güvenliği esas alınarak, çalışma disiplinleri, acil durum direktifleri ve elektrik tesisatı sistemleriyle olan bağlantı noktalarına kadar kontrol edilmelidir. Bu kapsamda 4.599 okul ve kurumda kullanılmakta olan makine ve tezgâhın kontrolü yapılmıştır. Mevzuata göre yılda en az 1 defa periyodik kontrolleri yapılması gerekmektedir.

Yangın tesisatları ortaya çıkması muhtemel bir yangın durumunda itfaiye aracı gelene kadar yangına müdahale etmek için kurulan ve ufak yangınları söndürmeye yarayan sistemlerdir. Tesisatlar da zamanla meydana gelen eksiklikleri, tehlikeli ya da uygunsuz olan kısımları tespit etmek amacıyla yılda en az 1 defa kontrolden geçirilmesi gerekmektedir. 2023 yılında 13.185 okul ve kurumun yangın tesisatı periyodik kontrolleri yapılmıştır.

Akışkan tesisatları; ısıtma, soğutma ve su temini işlemi için yüksek sıcaklıklarda kullanılan farklı akışkanlar ile ilgili tesisat şekilleridir. Akışkan maddeleri taşıyan boruların muayenesi hidrostatik test esasına göre uygulanmaktadır. İçindeki malzemenin su ile testi sakıncalı ise tahribatsız muayene yöntemleri uygulanabilmektedir. 2023 yılında 14.718 okul ve kurumda paratoner tesisatı periyodik kontrolü yapılmıştır.

Basıncı hava sistemlerinin ilk elemanı olan kompresörler, mekanik enerjiyi basınç enerjisine dönüştüren makinalardır. Vidalı ve pistonlu olarak sınıflandırılabilirler. Basıncı kaplar sınıfında yer alan kompresörlerin, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinde de belirtildiği gibi yılda 1 defa periyodik kontrollerinin yapılması yasal zorunluluktur. 2023 yılında 3.509 okulda da kompresör sistemi periyodik kontrolleri yapılmıştır.

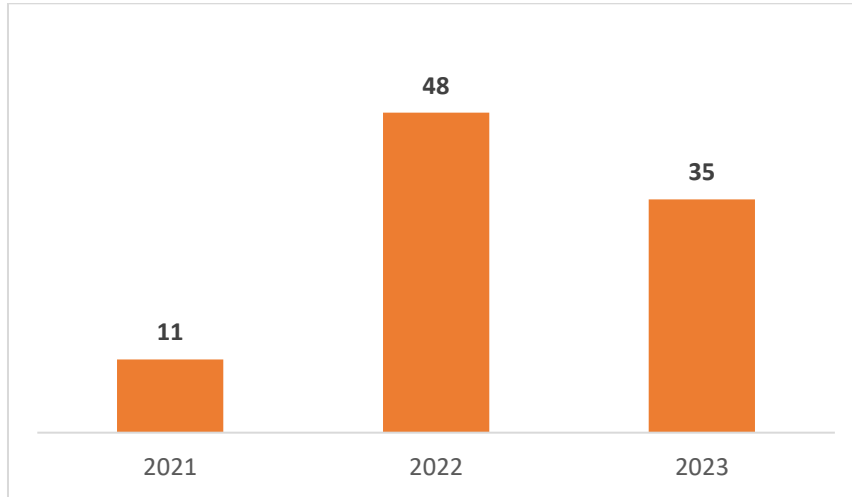
B. İŞYERİ ORTAM ÖLÇÜMLERİ

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 10. maddesine göre işverenler, işyeri çalışma ortamında ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlamakla yükümlüdür. Ayrıca İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesine göre; işverenler, işyerinde bulunan, kullanılan veya herhangi bir şekilde işlem gören maddelerin ve çalışma ortam koşullarının tehlikelerinden, zararlı etkilerinden çalışanları korumak zorundadır.

Güvenli bir çalışma ortamı sağlamak amacıyla çalışma ortamındaki kişisel maruziyetlere veya çalışma ortamına yönelik fiziksel, kimyasal ve biyolojik etkenlere yönelik ölçüm, test, analiz ve değerlendirmeleri, ön yeterlik veya yeterlik belgesine haiz laboratuvarlara yaptırmakla yükümlüdür.

Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından akredite edilen ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bağlı İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü Başkanlığınca (İSGÜM) yeterlilik belgesi verilen Bakanlığımız İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analiz Laboratuvarı tarafından çeşitli illerde okulların, özellikle mesleki ve teknik anadolu liselerinin çalışma ve atölye ortamlarında aydınlatma, kişisel gürültü maruziyeti, ortam gürültü ölçümü, elektromanyetik alan, ortam aerosol (ortam toz) ölçümü, el-kol ve tüm vücut titreşim maruziyet ölçümleri ile termal konfor (sıcaklık, nem, hava akımı) parametrelerinde ölçümler yapılmaktadır.

Ölçümler sonucunda hazırlanan raporlar; okul/kurumlarca proaktif aksiyonların alınması, iş güvenliğine yönelik tedbirlerin geliştirilmesi, çalışan/öğrenci sağlığının korunması, çalışma ve eğitim ortamlarında mevzuat sınır değerleri üzerinde tespit edilen risk faktörlerine yönelik tedbirlerin alınması için rehber doküman olarak kullanılmaktadır.

İşyeri Ortam Ölçümü Yapılan Okul Sayıları Grafiği

C. EĞİTİMLER

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu doğrultusunda işverenler, iş sağlığı ve güvenliği (İSG) önlemlerine uygunluğu denetlemekle, mesleki riskleri belirlemekle, alınması gereken önlemleri almakla, yasal hak ve sorumluluklar konusunda çalışanlarını bilgilendirmekle ve alınması zorunlu olan “İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi” vermekle yükümlüdürler.

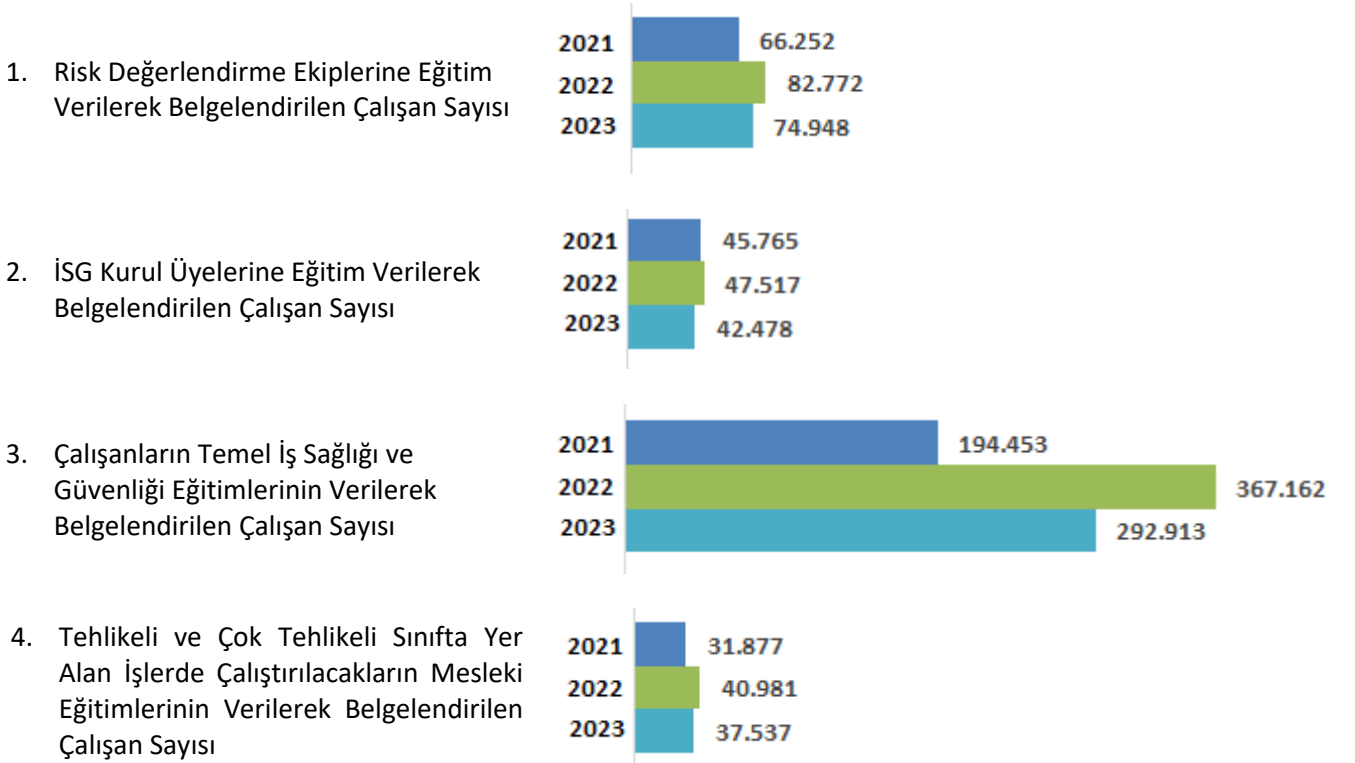
Ayrıca tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde; yapılacak işlerde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimatları içeren eğitimin alındığına dair belge olmaksızın, başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanlar işe başlatılamaz.

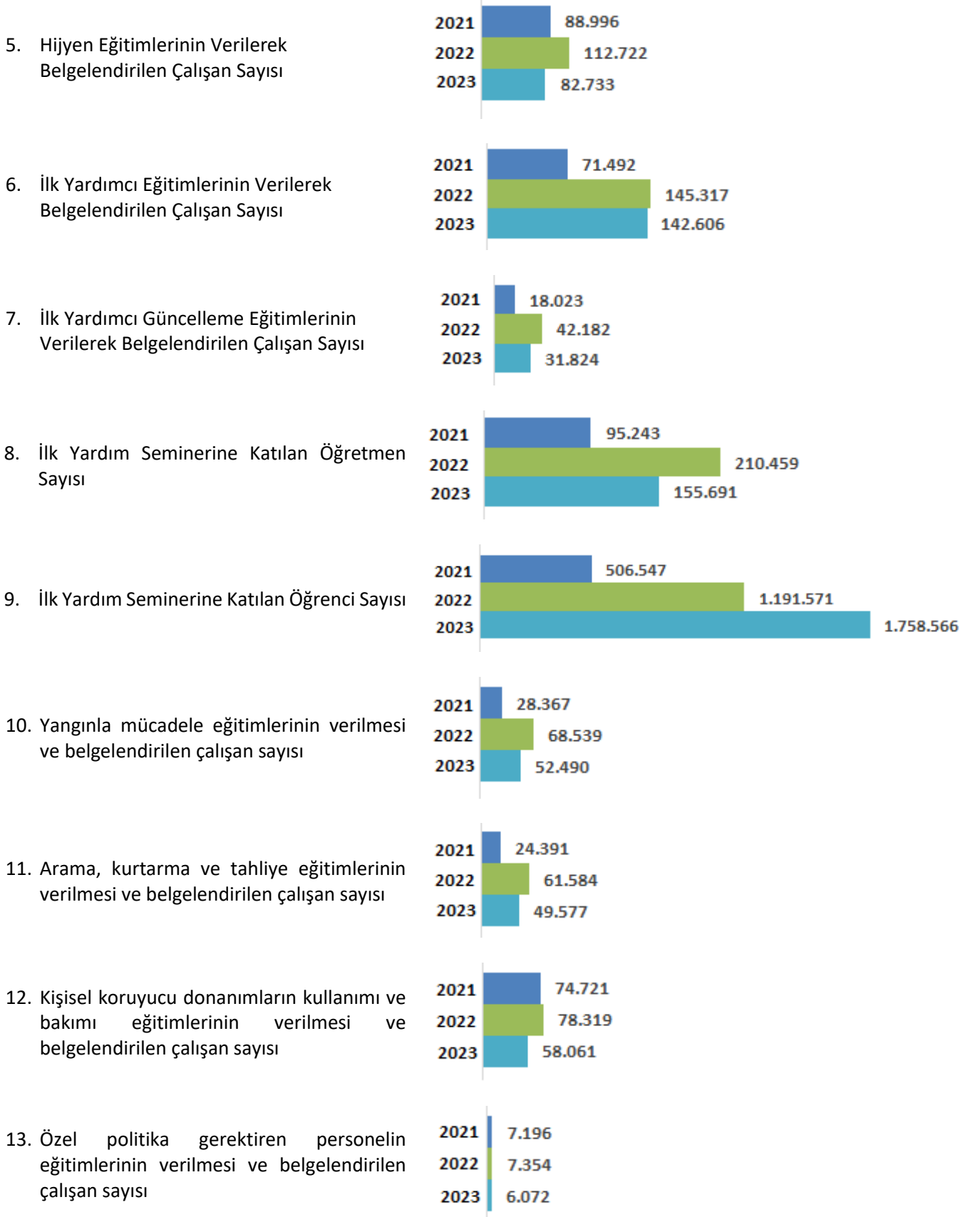
Bu kapsamda, okul ve kurumlarda çalışma ortamındaki tehlike ve risklerin belirlenmesi, bunlara karşı iyileştirme çalışmaları yapılması, çalışanların bilgilendirilmesi ve yapılan işe bağlı olarak kişisel koruyucu donanım (KKD) kullanılması konularında eğitimler verilmektedir.

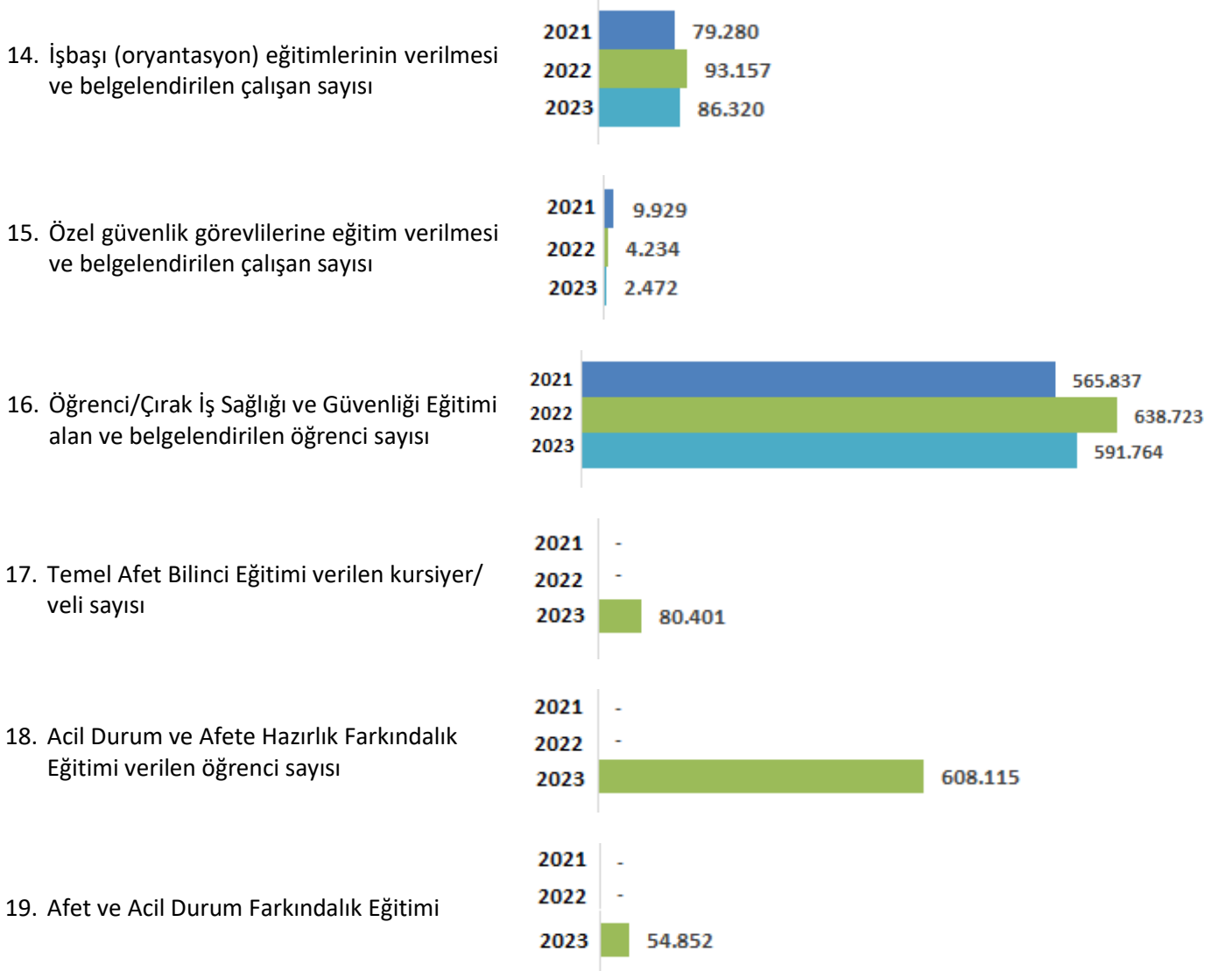
Bu eğitimler ile iş güvenliğinin bir kültür olarak aşılması sürecinde, çalışanların bilgi düzeyini arttırmak ve pekiştirmek hedeflenmektedir.

2023 yılında Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda çalışanlara, temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimi, tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalıştırılacakların mesleki eğitimi, hijyen eğitimi, ilk yardımcı eğitimi, kişisel koruyucu donanımların kullanımı ve bakımı eğitimi, yangınla mücadele eğitimi, arama, kurtarma ve tahliye eğitimi, işbaşı (oryantasyon) eğitimi, özel güvenlik görevlilerinin eğitimi, özel politika gerektiren personelin eğitimi ile öğrenci/çırak iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri verilmiştir.

Ayrıca İSG kurul ve risk değerlendirme ekiplerine de eğitimler verilerek son 3 yılda verilen eğitimlere ait veriler aşağıda gösterilmiştir.

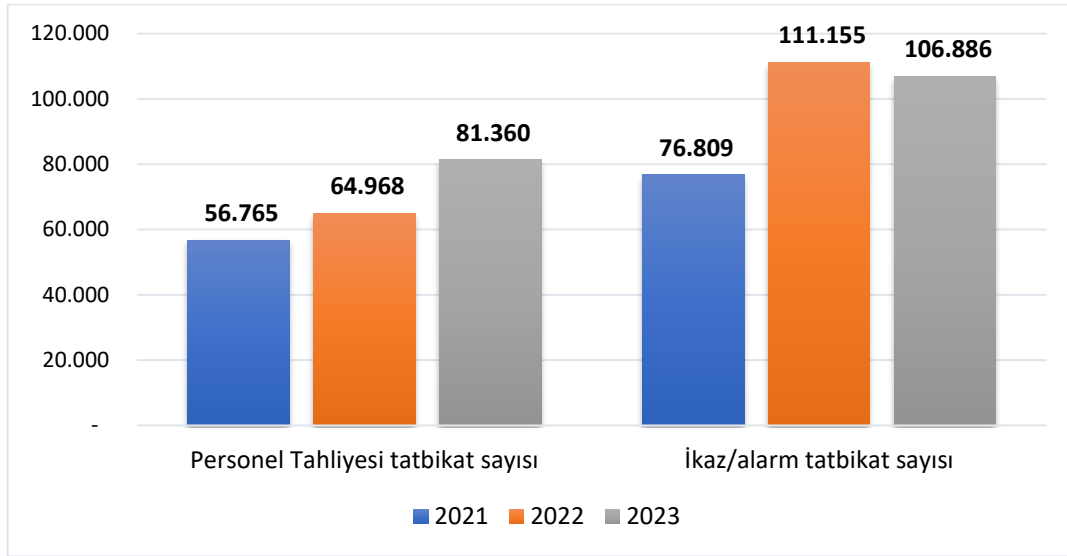

Eğitim Alan Çalışan, Öğrenci ve Kursiyer Sayıları Grafikleri

Ç. TATBİKATLAR

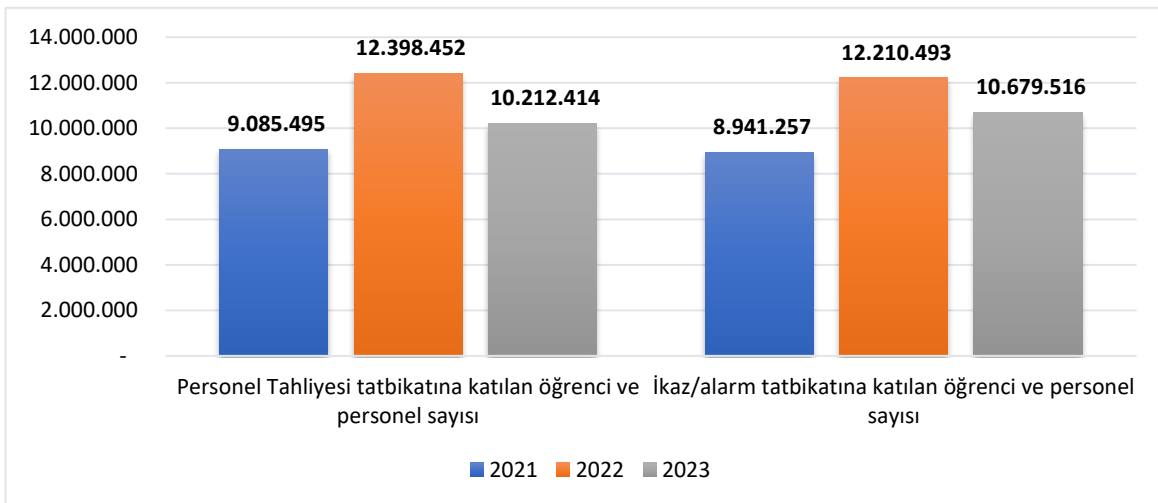
Olası bir acil durumda can ve mal kaybının yaşanmaması veya en aza indirilmesi için öngörülen tehlike senaryoları doğrultusunda bulunulan alanın planlı bir şekilde boşaltılması ve önceden belirlenen güvenli alanlarda toplanmanın sağlanması amacıyla okul ve kurumlarda tahliye tatbikatları yapılmaktadır.

Ayrıca, personel ve öğrenciler sivil savunmanın önemi, tanımı, kavram ve tedbirleri ile ikaz ve alarm işaretleri, Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik, Nükleer (KBRN) silahların etkileri, bunlara karşı korunma önlemleri, gizleme ve karartma konularında eğitim verilecek alarm işaretleri üzerine planlı bir şekilde kurum, okul ve dersliklerin boşaltılarak sığınaklarda/sığınma yerlerinde toplanmaları amacıyla ikaz/alarm tatbikatları yapılmaktadır.

Tatbikat Sayıları Grafiği

Okul ve kurumlarda, 1-7 Mart Deprem Haftası ile 13 Ekim Dünya Afet Azaltma Gününde öngörülen tehlike senaryoları doğrultusunda 2023 yılında Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda yapılan 81.630 personel tahliye tatbikatına, 10.212.414 öğrenci ve personel; 106.886 ikaz/alarm tatbikatına ise 10.679.516 öğrenci ve personel katılmıştır.

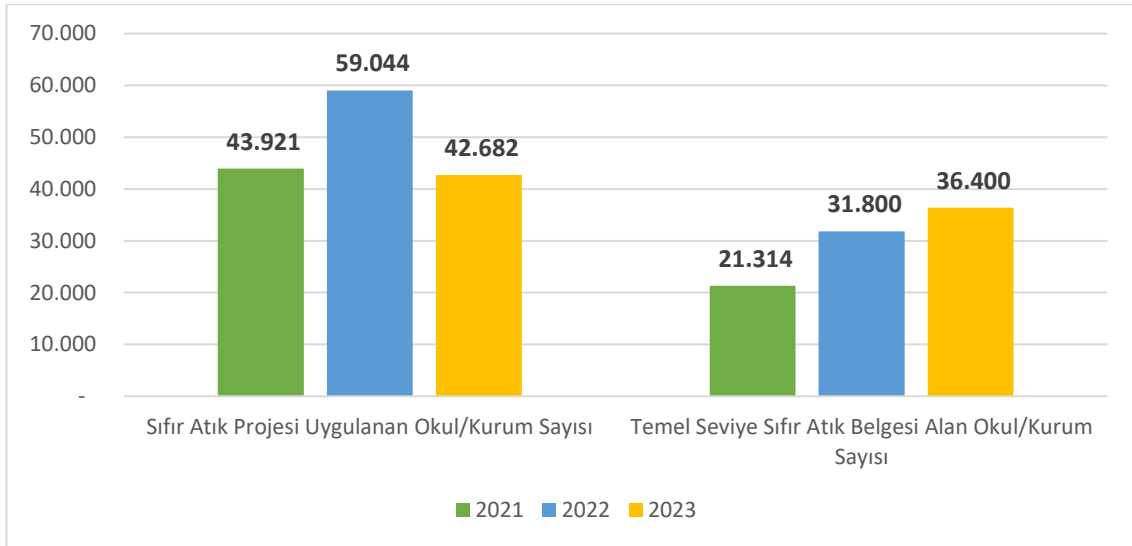
Tatbikatlara Katılan Öğrenci ve Personel Sayıları Grafiği

D. SIFIR ATIK PROJESİ VE KİMYASAL ATIKLARIN BERTARAFI

“Sıfır Atık”; israfın önlenmesini, kaynakların daha verimli kullanılmasını, atık oluşum sebeplerinin gözden geçirilerek atık oluşumunun engellenmesi veya minimize edilmesi, atığın oluşması durumunda ise kaynağında ayrı toplanması ve geri kazanımının sağlanmasını kapsayan atık yönetim felsefesi olarak tanımlanan bir hedeftir.

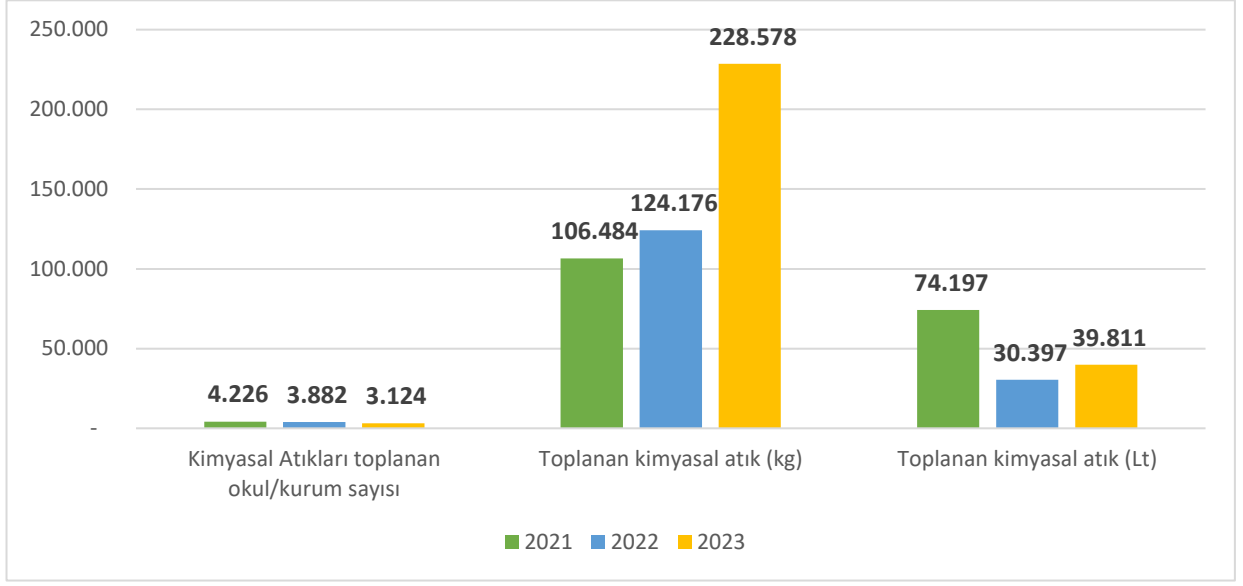
TS ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi çerçevesinde Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı birimleri ile okul ve kurumlarda; Sıfır Atık Projesi başlatılmış, buralardaki atıkların (ambalaj atığı, özel atık, tıbbi atık, tehlikeli atıkların) kaynağından ayrı ayrı toplanarak geri dönüşüm ve geri kazanım süreci içinde değerlendirilerek; öğrenci ve çalışanlarımızın sağlık ve güvenliği ile çalışma çevresini tehdit edecek etmenler kontrol altında tutulmakta, kaynakların daha verimli kullanılmasını, atık oluşumunun engellenmesi sağlanmaktadır.

Bu kapsamda sıfır atık yönetim sistemini kurarak işleten Bakanlığımıza bağlı resmi ve özel 74.457 okul/kurumdan, 36.400’ü; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının Entegre Çevre Bilgi Sistemi (EÇBS) üzerinden başvuru yaparak Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi almıştır.

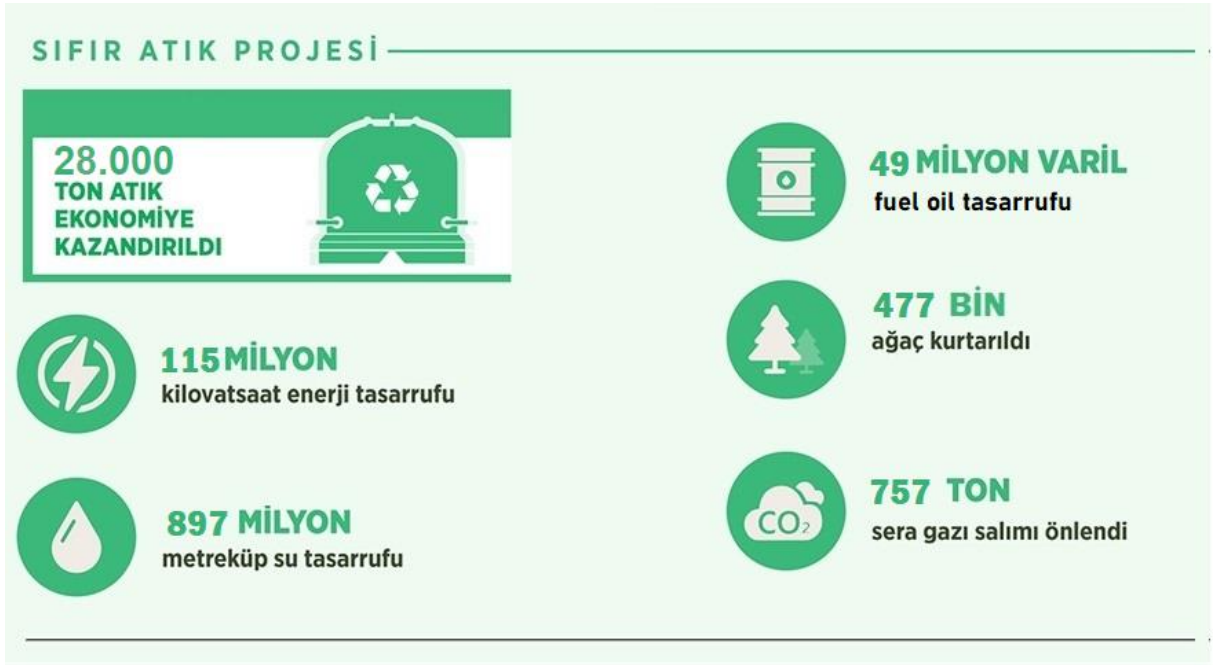
Sıfır Atık Projesi Uygulanan Okul/Kurum Sayıları Grafiği

Ayrıca 3.124 okul/kurumdaki fizik, kimya, biyoloji ve fen laboratuvarlarında ve diğer ortamlarda kullanılan 228.758 kg ve 39.811 lt kullanım süresi geçmiş kimyasal maddeler belirlenerek usulüne göre lisanslı kurumlara toplatılarak bertaraf edilmiştir.

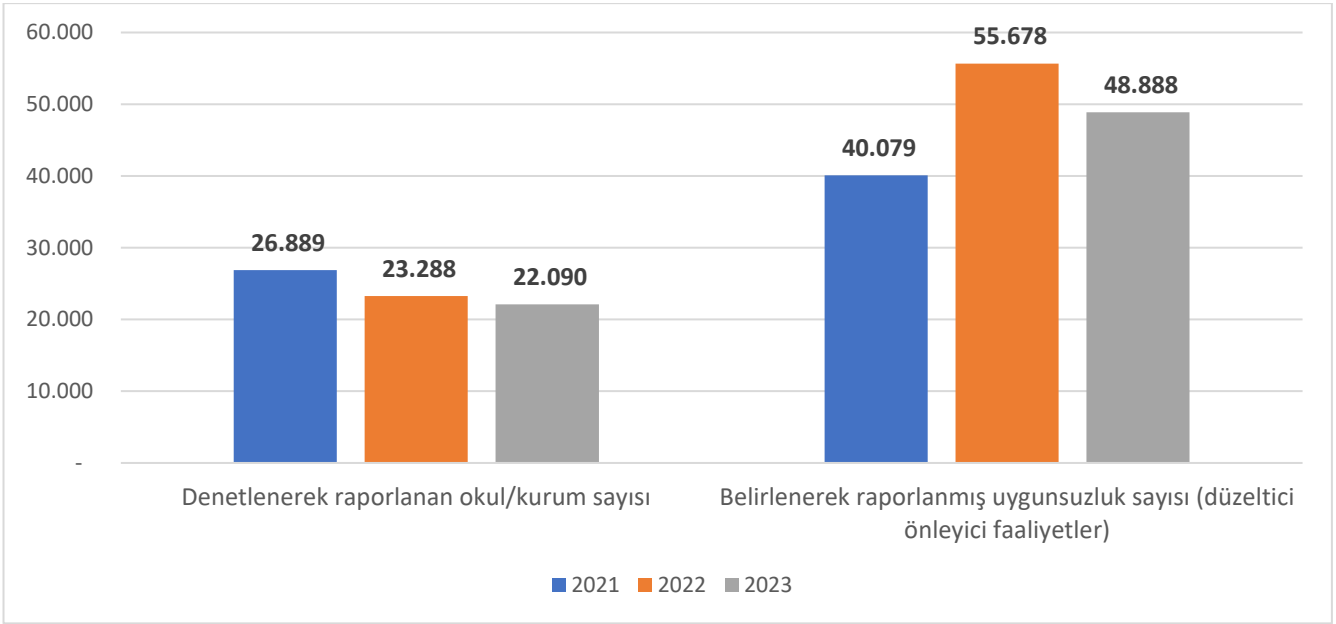
Kimyasal Atık Toplanan Okul/Kurum Sayıları ve Toplanan Kimyasal Atık Grafiği

Bakanlığımız taşra teşkilatı birimleri ile resmi okul ve kurumlarında kullanımı tamamlanan ücretsiz ders kitapları ve yardımcı kaynak kitaplar ile atık kâğıtlar toplanarak geri dönüşüme kazandırılmıştır. 2023 yılında geri dönüşüme kazandırılan, 28 bin ton ücretsiz ders kitapları ve yardımcı kaynak kitapları ile atık kâğıtlardan iklim değişikliği ve çevre sağlığı açısından elde edilen kazanımlar aşağıda belirtilmiştir.

E. DENETİM, REHBERLİK VE GÖZETİM FAALİYETLERİ

Okul ve kurumlarda yapılan çalışmalar ve yapılacak değişikliklerle ilgili olarak tasarım, makine ve diğer teçhizatın durumu, bakımı, seçimi ve kullanılan maddeler de dâhil olmak üzere işin planlanması, organizasyonu ve uygulanması, kişisel koruyucu donanımların seçimi, kullanımı, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına ve genel iş güvenliği kurallarına uygun olarak sürdürülmesini sağlamak üzere 2023 yılında İl Millî Eğitim Müdürlüğü İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri (İSGB) ile İlçe İş Sağlığı ve Güvenliği (İSGBR) Bürolarınca, 22.090 okul/kurumda iş sağlığı ve güvenliği denetimleri yapılarak 48.888 uygunsuzluk tespit edilerek raporlanmıştır. 21.483 okul/kurumda çalışma ortamı gözetimi, 3.259 özel okul/yurtta rehberlik ve gözetim çalışmaları ile 85.572 okul servisinin iş sağlığı ve güvenliği açısından denetimleri yapılmıştır.

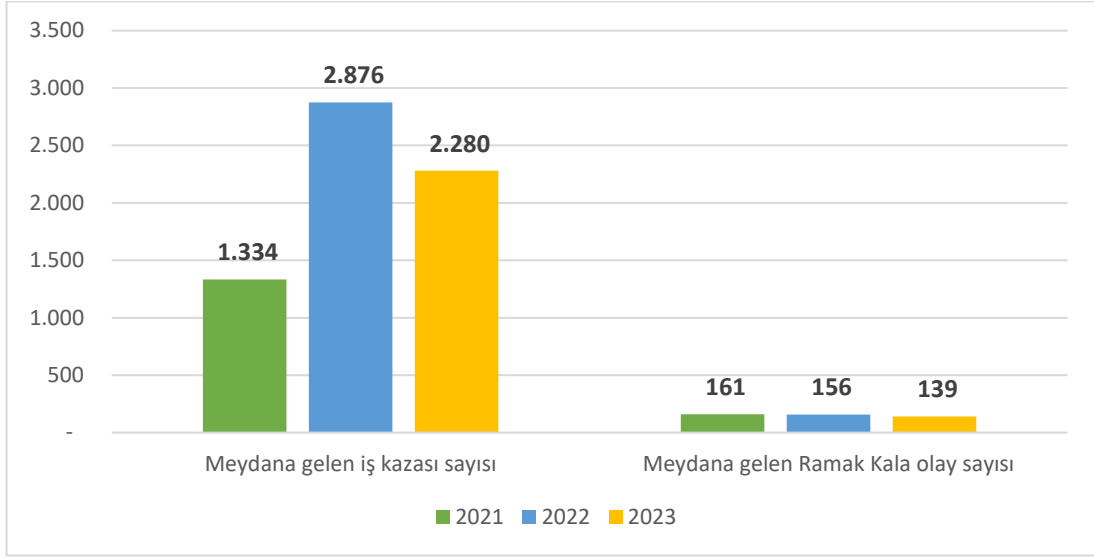

Okul/Kurumlarda Yapılan Denetim, Rehberlik ve Gözetim Faaliyetleri Grafiği-1

Okul/Kurumlarda Yapılan Denetim, Rehberlik ve Gözetim Faaliyetleri Grafiği-2

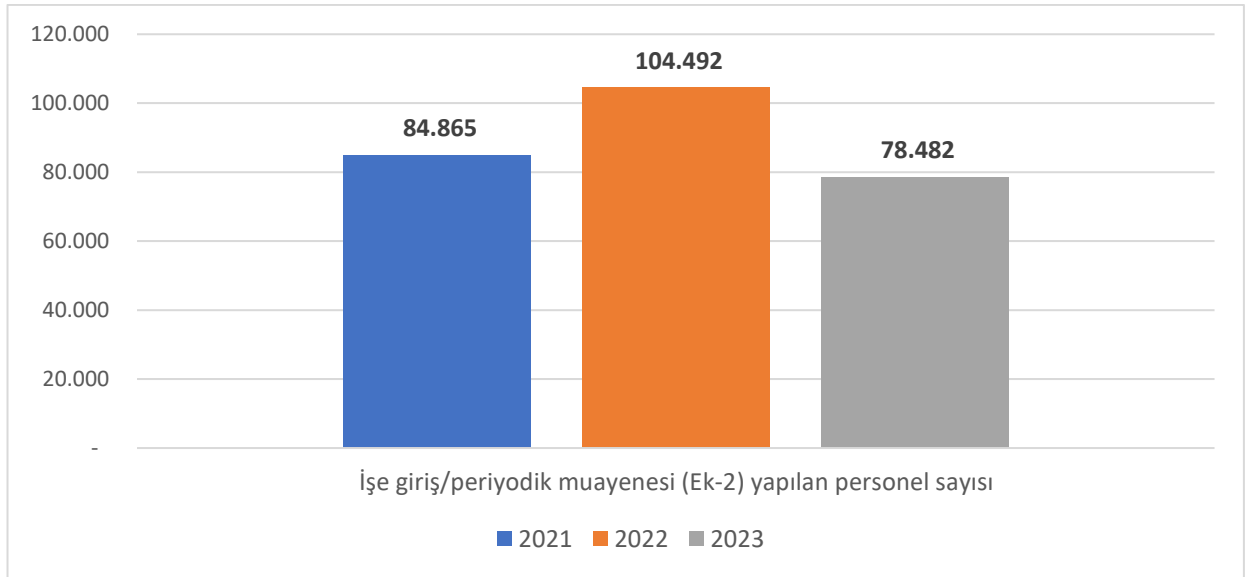
Ayrıca, 2023 yılında okul/kurumlarda meydana gelen 2.280 öğrenci ve çalışan kazası ile 139 ramak kala olayın kök sebepleri araştırılıp analiz edilerek tekrar yaşanmaması için gerekli düzeltici faaliyetler gerçekleştirilmektedir.

Okul ve Kurumlarda Meydana Gelen Öğrenci-Çalışan Kazaları ile Ramak Kala Olay Verileri Grafiği

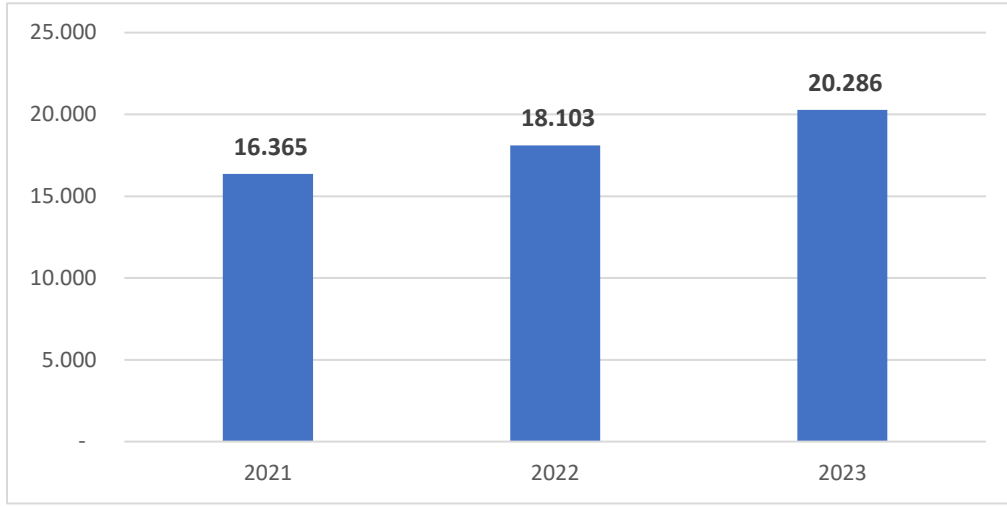
F. SAĞLIK GÖZETİMİ VE OKUL SAĞLIĞI FAALİYETLERİ

İşveren, çalışanların işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerine uygun olarak sağlık gözetimine tabi tutmakla yükümlüdür. Bu kapsamda; çalışanların işe girişlerinde, sağlık durumlarının yapacakları işe uygun olduğunu belirten sağlık raporu alınır. Yapılan işin özelliğine göre, işin devamı süresince sağlık muayeneleri düzenli aralıklarla yapılır. Bu kapsamda 2023 yılında 78.482 çalışana işe giriş periyodik muayene yapılmıştır.

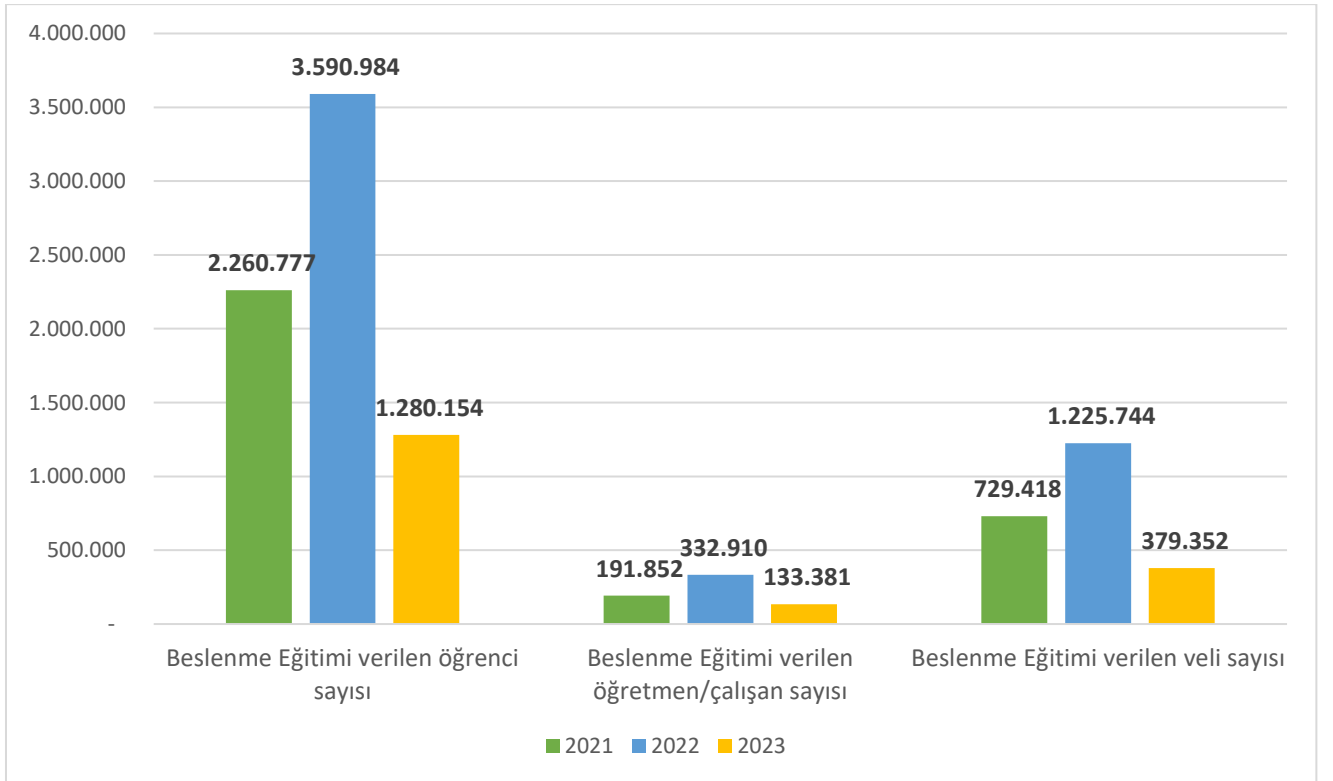
Okul ve Kurumlarda Yapılan İşe Giriş/Periyodik Muayene Sayıları Grafiği

Bakanlığımız "Okulda Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi Programı" çerçevesinde; çalışmalar yapılmaktadır. Bakanlığımıza bağlı resmi 20.286 okulda içme suyu analizleri yaptırılmıştır.

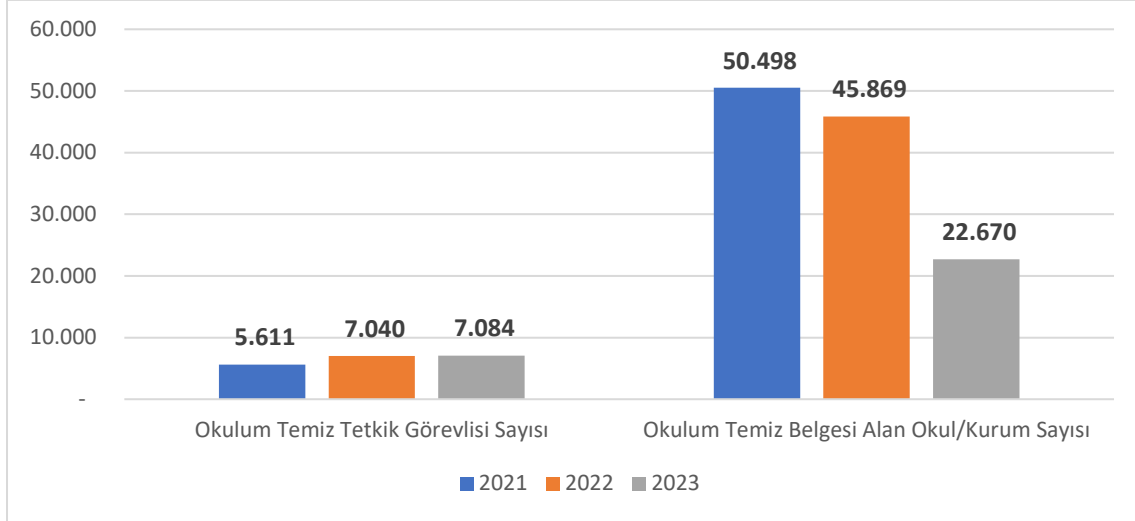
İçme Suyu Analizleri Yapılmış Okul/Kurum Sayısı Grafiği

Diyabetle ilgi eğitim ve farkındalık çalışmaları kapsamında Okulda Diyabet Programı Eğitim Platformu üzerinden 46.661 kursiyer Okulda Diyabet Programı Eğitim Belgesi almıştır. Ayrıca Okulumda Sağlıklı Besleniyorum Programı kapsamında 2023 yılında 1.280.154 öğrenci, 133.381 öğretmen/çalışan ile 379.352 veliye farkındalık eğitimi verilmiştir.

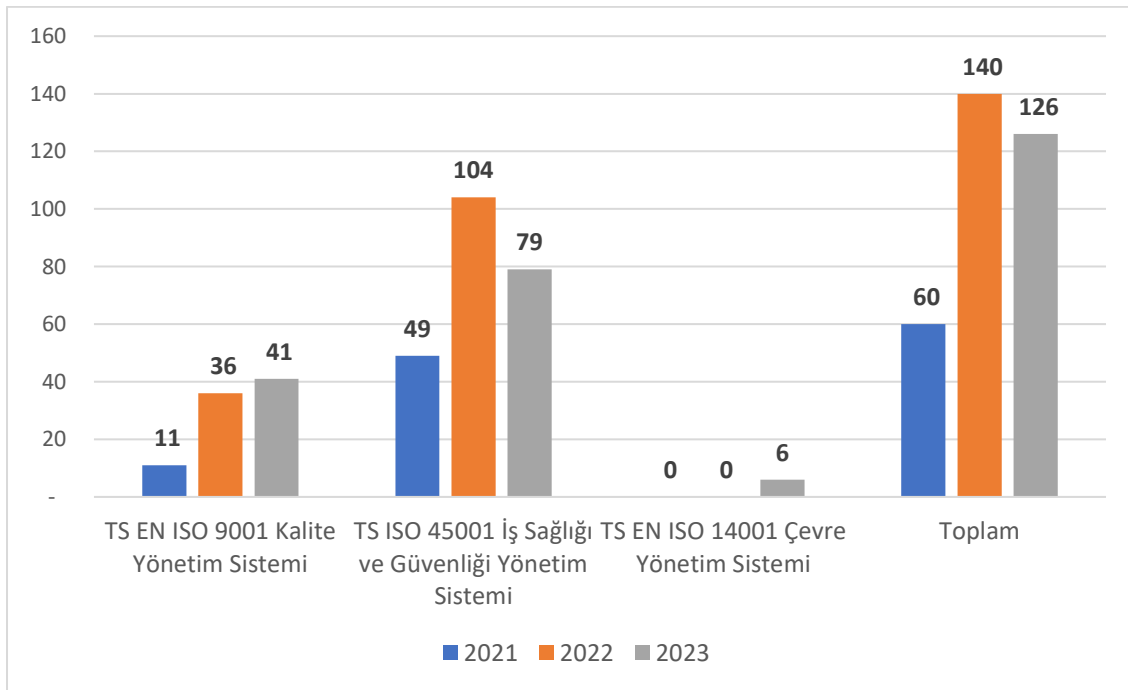
Beslenme Eğitimine Katılan Katılımcı Verileri Grafiği

Bakanlığımız ile Türk Standartları Enstitüsü (TSE) arasında 27.07.2020 tarihinde imzalanan Eğitim Kurumlarında Hijyen Şartlarının Geliştirilmesi ve Kontrolü İş Birliği Protokolü kapsamında Okulum Temiz Belgesi verilmektedir. Protokol kapsamında okulum temiz belgesi için 2023 yılında 7.084 denetçi ile yapılan denetimler sonucunda başvuru yapan 22.670 okulun belgesi yenilenmiştir.

Okulum Temiz Belgesi Alan Okul/Kurum Sayısı Grafiği

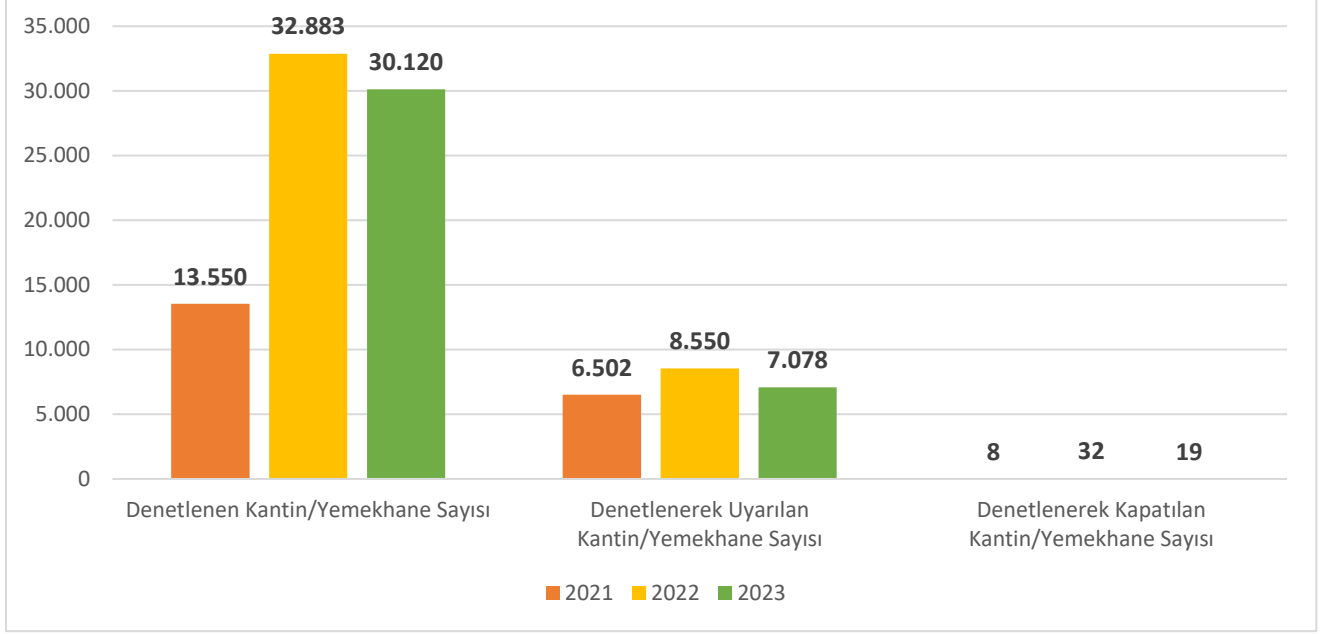
Bakanlığımız "Belgelendirme Hizmetleri Yönergesi" doğrultusunda, okullarımızı; sağlık ve güvenlik şartları ile kalite yönetimlerini uluslararası standartlara uygun olarak belgelendirilmektedir. 2023 yılında 41 okul/kurum TS EN ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, 79 okul/kurum TS ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi ve 6 okul/kurum TS EN ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi belgesi olmak üzere 126 okul/kurum belge almıştır. Son 5 yıllık sürede 90 tetkik görevlisi tarafından toplam 355 okul/kurum belgelendirilmiştir. Ancak 5 kurumun belgesi askıya alınmış ve 13 kurumunda belgesi iptal edilmiştir.

Yönetim Sistemleri Belgesi Alan Okul/Kurum Sayısı Grafiği

Bakanlığımız 2020/8 Sayılı “Okul Kantinlerinde Satılacak Gıdalar ve Eğitim Kurumlarındaki Gıda İşletmelerinin Hijyen Yönünden Denetlenmesi Genelgesi” kapsamında eğitim kurumlarındaki gıda işletmelerinin denetimlerini yapmaktadır. 2023 yılında 30.120 kantin/yemekhane denetlenmiş, 7.078 kantin/yemekhane uyarılmış ve 19 kantin/yemekhane kapatılmıştır.

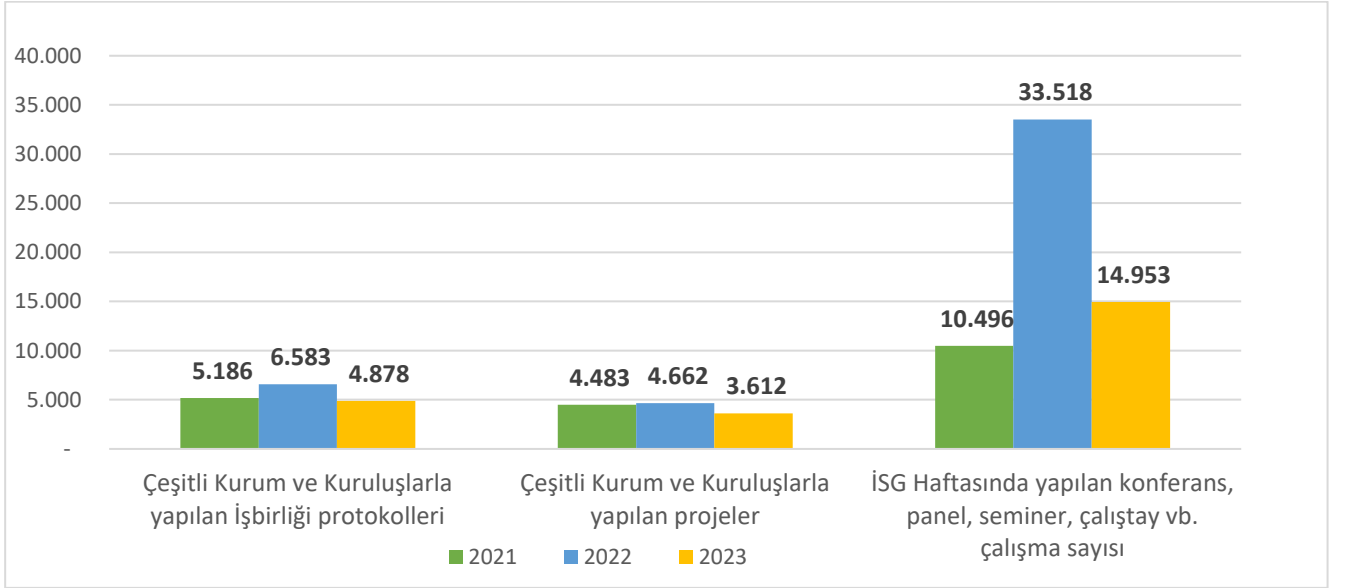

Okul ve Kurumlarda Gıda İşletmelerinin Denetimleri Grafiği

G. PROJELER VE ETKİNLİKLER

Okul ve kurumlarda, öğrenciler başta olmak üzere çalışanlar, veliler ile tüm paydaşlara yönelik konferans, panel, seminer, çalıştay vb. etkinlikler ile bireylerde güvenli davranış ve kendi sağlığını koruma bilincini oluşturmaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda 4-10 Mayıs İş Sağlığı ve Güvenliği haftasında düzenlenen etkinliklerle birlikte 2023 yılında 14.593 etkinlik düzenlenmiştir.

Ayrıca, iş sağlığı ve güvenliği kültürünün geliştirilmesi amacıyla 4.878 kurum ve kuruluş ile iş birliği yapılarak, 3.612 proje yapılmıştır.

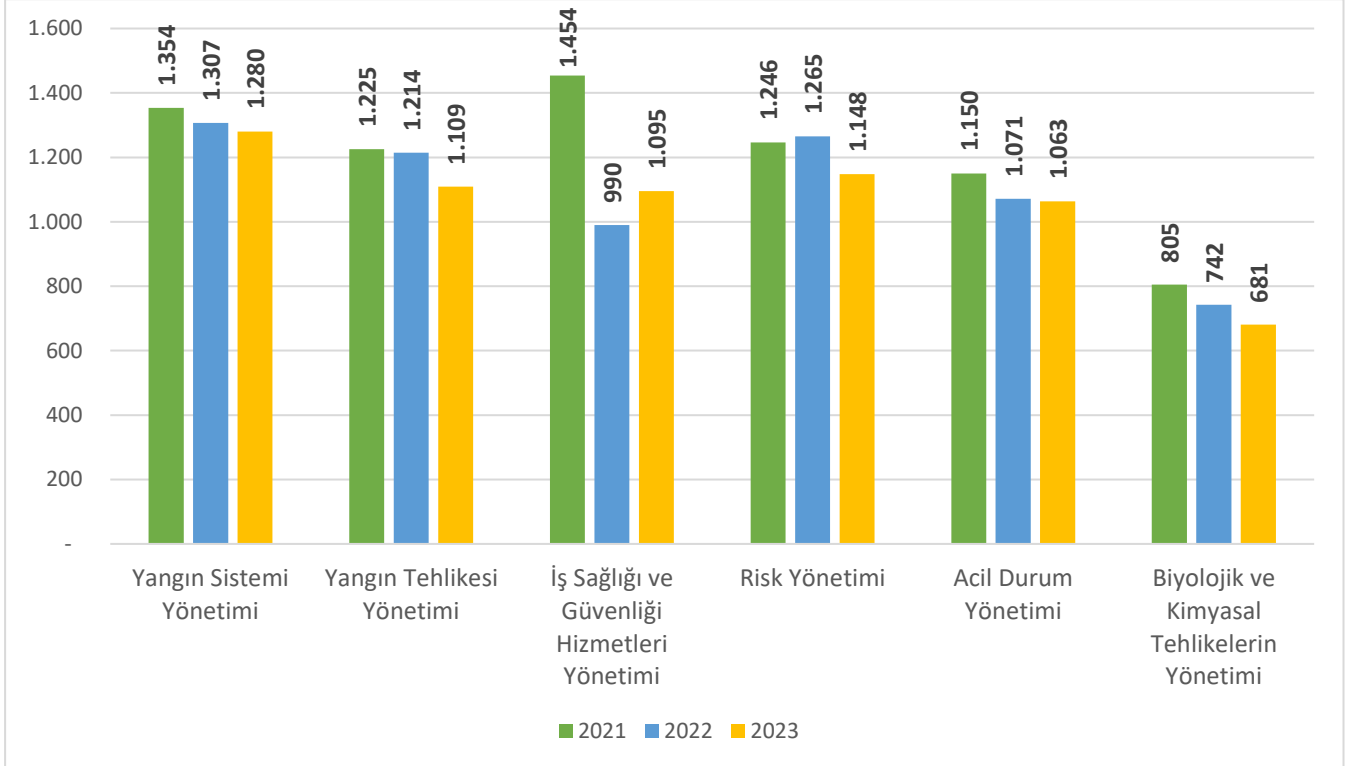
Okul ve Kurumlarda Yapılan İSG Proje ve Etkinlikleri Grafiği

H. ÖĞRETMENEVİ VE ASO'LARIN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ DENETİMLERİ

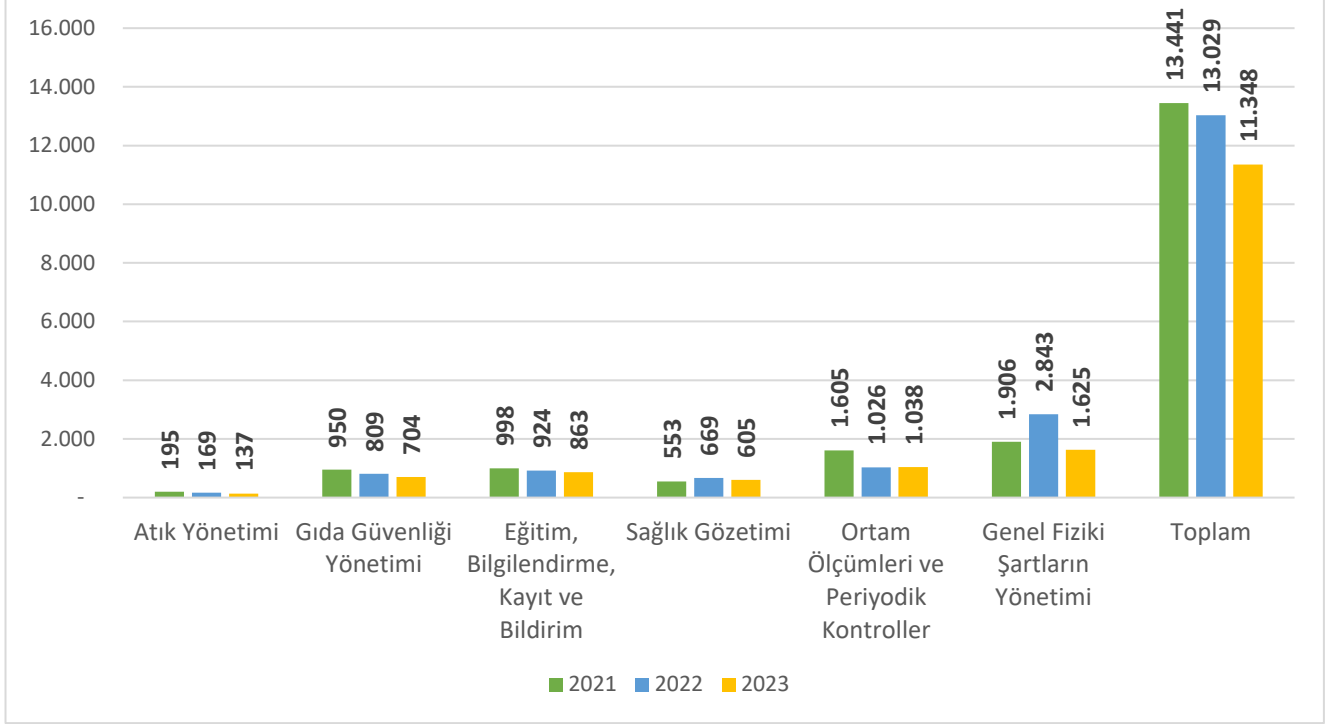
Öğretmenevleri, misafirlerinin öncelikle konaklama ihtiyacını sağlayan, bununla birlikte yiyecek, içecek, toplantı, organizasyon ve diğer sosyal, kültürel ihtiyaçlarını karşılayan, mevzuatı çerçevesinde mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları ile yükseköğretim kurumları öğrencilerinin mesleki eğitim ve staj çalışması yapmalarına ve çırak öğrencilerin beceri eğitimine imkân veren kurumlarımızdır. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında az tehlikeli sınıfta yer alan işletmelerdir. Bu kurumlar, içerisinde psikolojik, fiziksel, kimyasal, biyolojik birçok risk faktörünü barındırmaktadır. Müşteriyle yüz yüze iletişim, kesintisiz hizmet, uyku da ortaya çıkan sorunlar, stres, müşteri veya çalışanların dikkatsiz davranışlarından kaynaklanan kayma, düşme, yangın ve patlama riski, sürekli ayakta çalışmaya bağlı ergonomik problemlerde çok fazla sayıda görülmektedir.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerinde incelenmesi, yönlendirilmesi ve gerekli koordinasyonun sağlanması amacıyla her yıl haziran-temmuz ayı döneminde düzenli olarak “Öğretmenevleri Denetim Standart Kriterleri” ve “Denetim Formu” ile denetim, gözetim ve rehberlik çalışmaları yapılmaktadır. Bu kapsamda, 2023 yılında Bakanlığımıza bağlı 551 öğretmenevinden 502’i sağlık ve güvenlik koşulları kapsamında denetlenerek Bakanlığımız Bilişim Sistemleri (MEBBİS) İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi (İSGB) modülünde kayıt altına alınmıştır. 49 öğretmenevi ise yapı güçlendirme çalışmaları, tadilat veya yıkım kararı olduğu için denetlenememiştir. Bu denetimler sonucunda 12 parametrede toplam 11.348 uygunsuzluk tespit edilmiştir.

Öğretmenevlerinde yangın sistemi yönetimi 1.280, yangın tehlikesi yönetimi 1.109, iş sağlığı ve güvenliği risk yönetimi 1.148, acil durum yönetimi 1.063, ortam ölçümleri ve periyodik kontrollerde 1.038 ve genel fiziki şartların yönetimi ise 1.625 uygunsuzluk ile en fazla uygunsuzluk tespit edilen parametreler olarak görülmektedir.

Öğretmenevi Denetimlerinde Tespit Edilen Uygunsuzluklar Grafiği-1

Öğretmenevi Denetimlerinde Tespit Edilen Uygunsuzluklar Grafiği-2

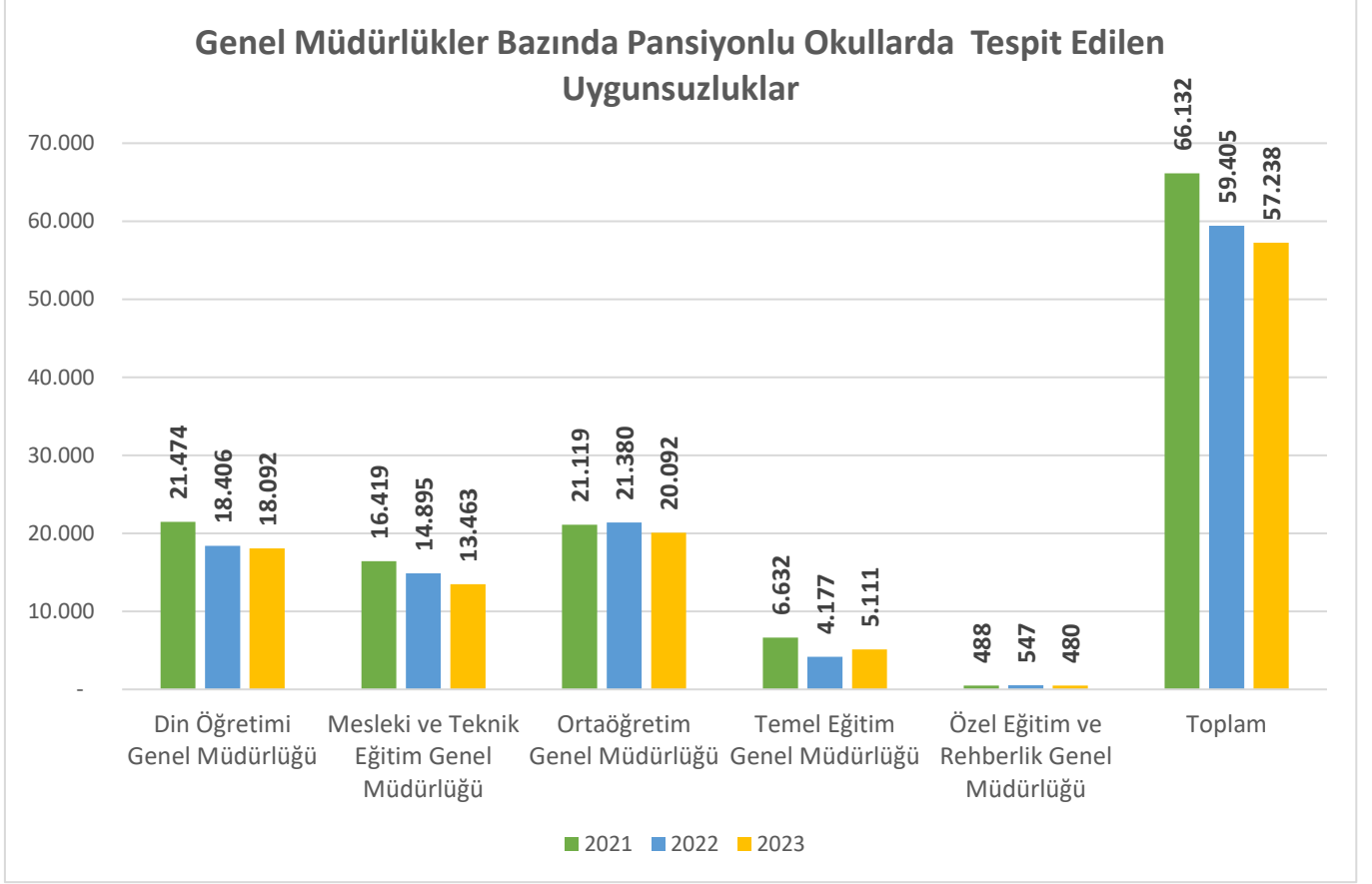
I. PANSİYONLU OKULLARIN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ DENETİMLERİ

Bakanlığımıza bağlı resmî ve örgün ortaokul, imam-hatip ortaokulu ile ortaöğretim kurumlarında parasız veya paralı yatılı okuyan öğrencilerin barınma, yatma ve beslenme ihtiyaçlarının karşılandığı yerler olan pansiyonlar, psikolojik, fiziksel, kimyasal, biyolojik birçok risk faktörünü barındırmaktadır.

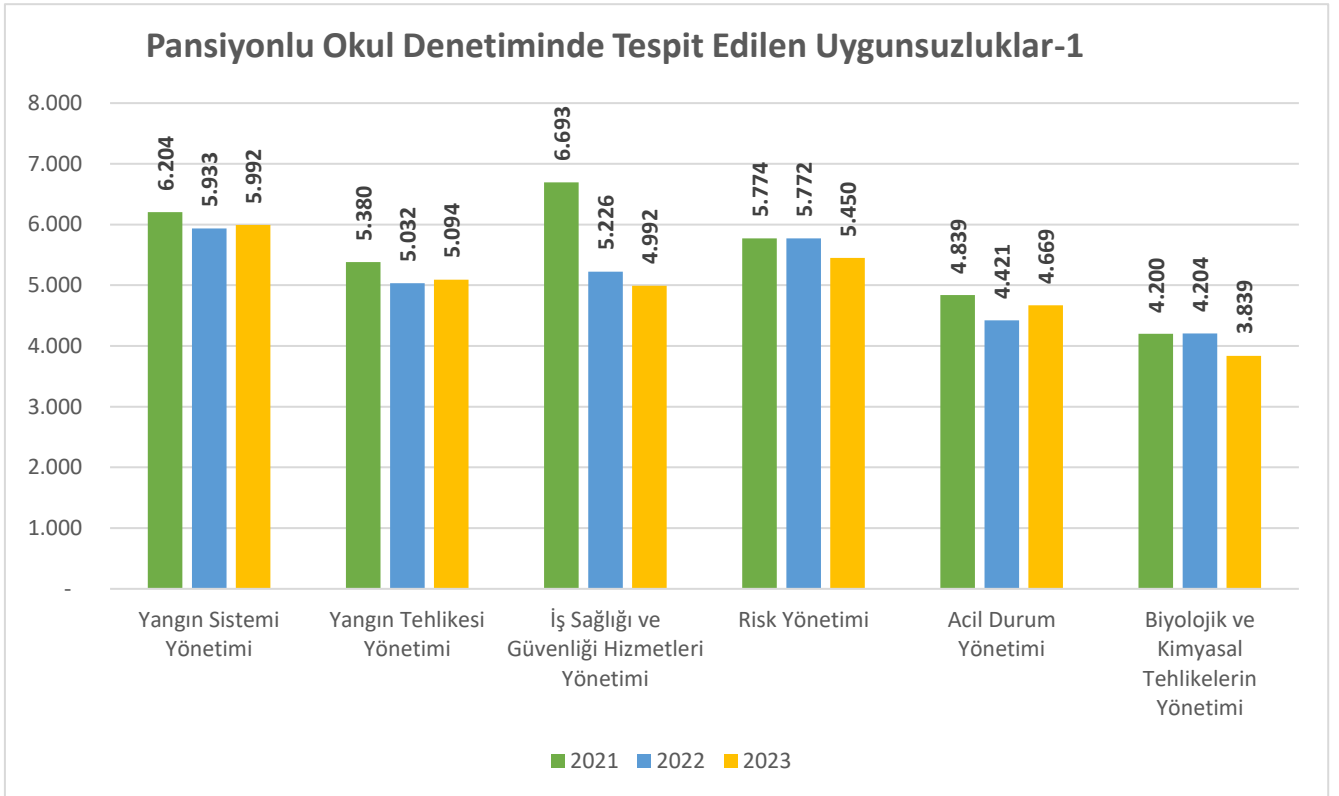
İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerinde incelenmesi, yönlendirilmesi ve gerekli koordinasyonun sağlanması amacıyla her yıl eylül-aralık ayı dönemlerinde düzenli olarak Bakanlığımız 2018/8 sayılı Pansiyonlu Okul Denetimleri Genelgesi kapsamında “Pansiyonlu Okul Denetim Standart Kriterleri” ve “Denetim Formu” ile denetim, gözetim ve rehberlik çalışmaları yapılmaktadır. Bu kapsamda, 2023 yılında Bakanlığımıza bağlı 3.024 pansiyonlu okuldan 2.774’si sağlık ve güvenlik koşulları kapsamında denetlenerek Bakanlığımız Bilişim Sistemleri (MEBBİS) İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi (İSGB) modülünde kayıt altına alınmıştır. 250 pansiyon ise yapı güçlendirme çalışmaları, tadilat veya yıkım kararı olduğu için denetlenememiştir

Bu denetimler sonucunda 12 parametrede, Din Öğretimi Genel Müdürlüğünde 18.092, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünde 13.463, Ortaöğretim Genel Müdürlüğünde 20.092, Temel Eğitim Genel Müdürlüğünde 5.111 ve Özel Eğitim ve Rehberlik Genel Müdürlüğü’ne bağlı pansiyonlu okullarda 480 olmak üzere, toplam 57.238 uygunsuzluk tespit edilmiştir.

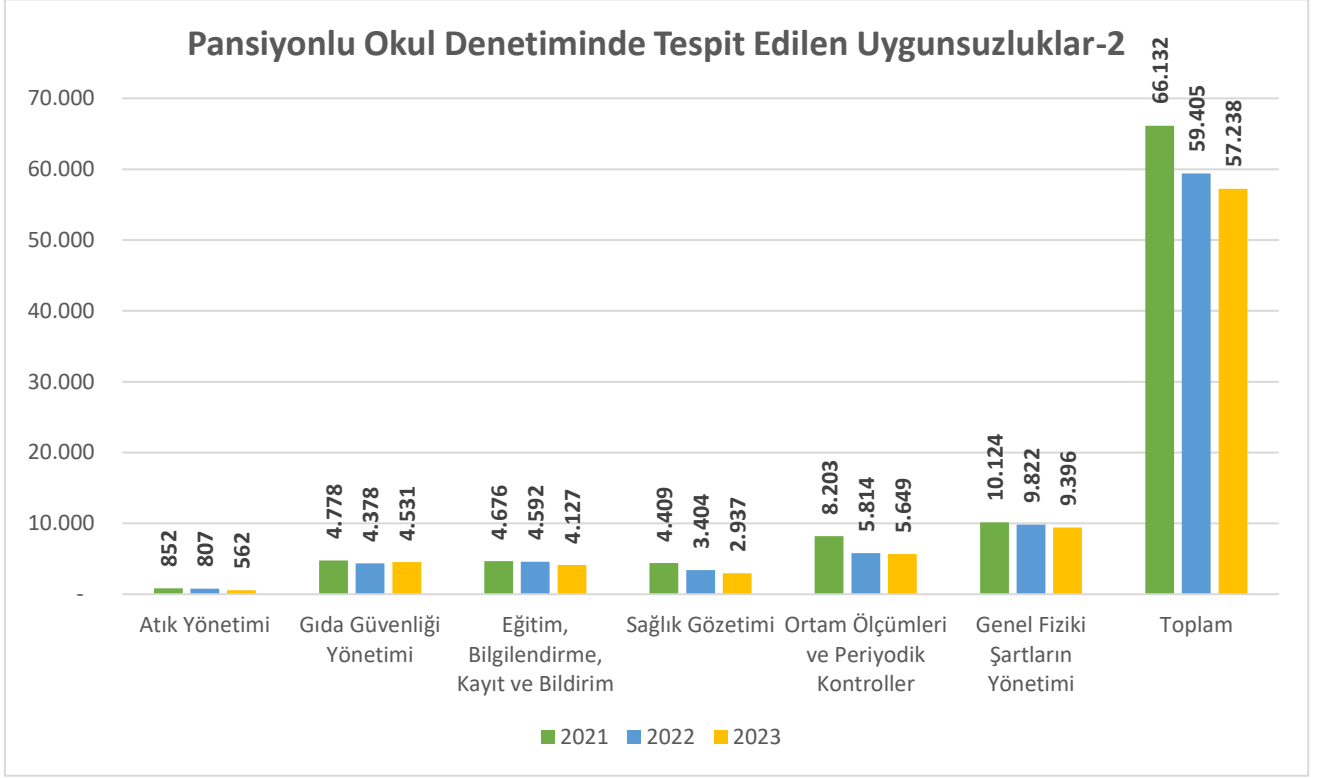
Tespit edilen uygunsuzluklar hakkında takipler başlatılarak, iyileştirme programları başlatılmıştır. MEBBİS İSGB modülü üzerinden, Bakanlığımız 2018/7 sayılı İSG Mali İhtiyaçların Yönetimi Genelgesi doğrultusunda risk ve tehlike yönetimine bağlı mali ihtiyaç talepleri yönetilmektedir.

Genel Müdürlükler Bazında Pansiyonlu Okullarda Tespit Edilen Uygunsuzluklar Grafiği

Pansiyonlu Okul Denetiminde Tespit Edilen Uygunsuzluklar Grafiği-1

Pansiyonlu Okul Denetiminde Tespit Edilen Uygunsuzluklar Grafiği-2

İ. DİĞER YAPILAN FAALİYETLER

Ülkemiz, 6 Şubat 2023'te şiddetinin, etki alanının, can kayıplarının ve yıkımların büyüklüğüyle dünya tarihinin en büyük afetlerinden biri olan depremleri art arda yaşamıştır.

Bakanlığımız tarafından yürütülen çalışmalar, bölgeye sevk edilen insan ve ekipman kapasitesi, süreç içerisinde alınan tedbirler ile maddi ve manevi destekler, insanlarımızın yaralarının sarılmasına büyük ve önemli katkı sağlamıştır.

- Yaklaşık 5 bin kişilik Millî Eğitim Bakanlığı Arama Kurtarma Birimi (MEB AKUB) ekipleri enkazlar da arama kurtarma çalışmalarına katılmıştır.
- Deprem bölgesinde görevli 225 ekibin sahadaki hareket durumları ve lokasyonlarının takibi, deprem bölgesinin ihtiyacı olan afet ve acil durum yönetim merkezine ulaşan taleplere göre il/ilçe ekip eksikliğini giderilmesi, malzeme ihtiyacı, enkaz bölgesinde operasyon gerektiren ihbarların takibi ve bölgeye yönlendirilmesi konularında çalışmalar yürütülmüştür.
- 81 il millî eğitim müdürlüğünde bulunan 173 ilk yardımcı eğitimci personel deprem bölgesinde acil müdahalelerde destek çalışmaları yürütmüştür.
- Deprem bölgesinde eğitim öğretim faaliyetlerinin sürdürülmesi için 300 kişiden oluşan teknik destek ekipleri tarafından okullarımızın fiziki şartlarının iş sağlığı ve güvenliği bakımından iyileştirilmesi, kontrolü ve basit arızaların giderilmesi çalışmaları yapılmıştır.
- 288 okul sağlığı hemşiresi tarafından psiko-sosyal destek çalışmaları yürütmüştür.
- 3-7 Mart Deprem Haftası kapsamında ülke genelindeki okullarda deprem tahliye tatbikatları yapılmıştır.

- Deprem bölgesinde eğitim öğretim faaliyetlerinin sürdürülebilmesi için; eğitim öğretim yapılmaya uygun hasarsız okullarımızın fiziki şartlarının iyileştirilmesi, iş sağlığı ve güvenliği bakımından kontrolü, risk ve tehlike analizi, basit arızaların giderilmesi ve giderilemeyen arızaların etüt edilmesi hususlarında çalışmaların yapılması amacıyla teknik çözüm ekibi görevlendirilmiştir.
- Deprem bölgesinde eğitim öğretim faaliyetlerinin sürdürülmesi için 300 kişiden oluşan teknik destek ekipleri tarafından okullarımızın fiziki şartlarının iş sağlığı ve güvenliği bakımından iyileştirilmesi, kontrolü ve basit arızaların giderilmesi çalışmaları yapılmıştır.
 - 2.231 okulun elektrik arızası giderilmiştir.
 - 3.880 okulun mobilya onarımı yapılmıştır.
 - 1.096 okulun sıhhi tesisat onarımı yapılmıştır.
 - 260 okulun kazan dairesinin basit onarımı yapılmıştır.
 - 2.890 okulda tehlike ve risk önlemleri alınmıştır.
 - 682 okulda gözlem inceleme ve basit onarımlar gerçekleştirilmiştir
- Deprem bölgesinde bulunan öğrencilerimizin eğitim öğretim faaliyetlerini sürdürebilmesi amacıyla oluşturulan okullar ve diğer eğitim ortamlarının hijyenik ve enfeksiyonlara karşı güvenilir olması amacıyla çalışmalar yürütülmektedir. Bakanlığımız ile TSE iş birliğinde yürütülen OKULUM TEMİZ belgelendirme programı deprem bölgesinde bulunan eğitim ortamları için de gerçekleştirilmektedir.
- Deprem bölgesinde görev yapan denetçiler aracılığı ile eğitim ortamları ile ilgili hijyen şartları ve enfeksiyon riskleri göz önüne alınarak önlemler planlanmaktadır. Bu kapsamda eğitim ortamlarının uygunluğu değerlendirilmekte ve belgelendirilmektedir. (*Deprem Bölgesi İleri Raporu, MEB Strateji Geliştirme Başkanlığı, Ocak 2024*)

/meb_isgb

/mebisgb

<https://merkezisgb.meb.gov.tr>